

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredni dnevi in prazniki.
 Inzerati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inzerati
 petih vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, praktični petih vrst 3 D;
 poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p.
 Popusti pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
 ulica št. 5, priljubljeno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema in pošilja v zadostno frankovano.
 Reklame se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
 v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1-2 D
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ volja v Ljubljani in po pošti:
 V Jugoslaviji:
 celoletno vnaprej plačan D 120—
 polletno „ „ „ 60—
 3 mesečno „ „ „ 30—
 1 „ „ „ 10—
 V inozemstvu:
 celoletno „ „ „ D 216—
 polletno „ „ „ 108—
 3 mesečno „ „ „ 54—
 1 „ „ „ 18—
 Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno 30 p. po naznanju.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo opravi.

Naša zunanja politika.

Češki ministrski predsednik in minister zunanjih del dr. Beneš je bil pri svojem zadnjem obisku v Beogradu jako zadovoljen z uspehom politične konference, ki se je vršila ob tej priliki. Pisnu tega članka je izjavil, da ga zlasti veseli, ker je spoznal, da ne samo vlada, nego tudi vsi politični činitelji in ves narod razumejo in odobravajo smer in politiko male antante. — Politika dr. Beneša je tudi politika dr. Ninčiča. Smernice naše politike so jasne in odmerjene od razmer in ne morejo biti drugačne. Vsakdo, kdor politično misli, mora to videti in nikdo ne more dati drugih smernic. Nekateri listi so pisali o politiki Nikole Pašiča in dr. Ninčiča, ter hoteli konstruirati neko nasprotje med obema. To so senzacije za ljudi, ki hočejo delati opozicijo in naidejo ljudi, ki verjamejo takim »senzacijam«. Med načelnikom radikalne stranke in enemu njenih najodličnejših voditeljev pač ne more biti nobene načelne nesporazuma. Kar se tiče zunanje politike, je radikalna stranka enotna, da bi bil tak načelni nesporazum nemogoč. Sicer so pa smernice naše zunanje politike diktirane od razmer, katerih nikdo ne more izpremeniti in nobeden voditelj, naj bi bil katerekoli stranke, bi ne mogel dati druge politične orientacije.

Naša politika je predvsem politika male antante. Ta zveza je imela v začetku zelo omejeno nalogo. Imela je samo braniti novo stanje stvari proti Madžarski proti poiskusom reakcije in nevarnosti povrnitve Habsburžanov. Polagoma pa se je uvrstila in razširila svojo nalogo. Mala antanta je sedaj postala sila, s katero mora računati vsakdo in tudi vse takovane velike države. Postala je važen činitelj za varovanje reda in miru v srednji Evropi. Naša politika mora predvsem stremeti, da se mala antanta pojači in tesneje zedini. Celotno kraljevo ženitev je bila važen političen dogodek, služil ciljem male antante. Listi, ki so pisali, da je ta ženitev čisto privatna zadeva, gotovo niso imeli prav. Za nas gotovo ni vseeno, če zaplove na primer Rumunija v italofilsko stropo, kar bi bilo čisto lahko mogoče. Prav svetovna

vojna je drastično pokazala, kako veliko moč imajo dinastične vezi. Bolgarijo so vrgle v grozno katastrofo, na Grškem so delale uspešno v korist Nemčije, celo na Ruskem se je kazal velik upliv nemških dinastičnih zvez, ki je imel usodne posledice. Ženitev našega vladarja z rumunsko princezino je bila obenem velik uspeh male antante in naše zunanje politike.

Z malo antanto v tesnem prijateljstvu gre Poljska in to prijateljstvo se uvrščuje vedno bolj. S tem postala mala antanta velik odločilen faktor Evrope, sezajoč od severnega Lednega, pa do toplega Egejskega morja čez vse srce Evrope.

Sedaj nismo več osamljeni in odvisni izključno od dobre volje in uvidevnosti gospodarjev, takozvanih velikih sil sveta, kakor smo bili koncem svetovne vojne. Naša zunanja politika je torej v zadnjih časih naredila velik napredek in dosegla velike uspehe, obenem pa položila tudi temelje za še lepšo bodočnost. Ti uspehi so nekaj veliko bolj trajnega, realnega in zanesljivega, kakor pa sanjarije o neki svetovni federaciji na razvalinah sedanega političnega in društvenega reda. Naša država je izšla iz grozne katastrofe svetovne vojne in iz morja krvi. Naša politika mora gledati, da nam ohrani pridobitve, katere smo zadobili s tolikimi žrtvami, ne pa, da nas vrže v nove zmede in v nove katastrofe, kjer bi lahko samo izgubili. Človeštvu je potreba miru in reda, ne pa novih homatij.

Temelji naše države so mirovne pogodbe: versajska, st. germainška, trijanonska, nelska in severna. Naša zunanja politika mora braniti te pogodbe in ne sme dopustiti nobene izpremembe. V tem smo popolnoma solidarni z vsemi državami male antante in Poljske. Naivniški interes vseh novih držav je, da se pogodbe držve v svoji pristnosti. Ne moremo reči, da so te pogodbe v vsaki točki idealne, toda za njimi more priti za nas samo izprememba na slabše. Ako se pogodba krši na eni točki, je omanjena v celoti in potem stojimo pred nedoglednimi posledicami. Naj kdo pove, kaj bi mogli pridobiti z revizijo mi-

rovnih pogodb? Na nobeni točki ničesar, pač pa marsikje izgubiti.

Izven držav male antante nam mora biti najbližja Francija. Z njo nas družijo skupni cilji: Obrana mirovnih pogodb, ki tvorijo za Francijo, kakor tudi za vse nove države najsigurnejšo podlago bodočnosti. Ako bi se začele naše mirovne pogodbe krhati, začele bi se najprej na naših slovanskih melah in to na našo škodo. S Francozi nima nobena država male antante nobene preporne točke. Franciji je mnogo na tem ležeče, da so naše države močne, dobro urejene na trajni podlagi. Lahko torej z vso sigurnostjo računamo, da bo Francoska stala na naši strani v vsakem kritičnem trenutku, a to iz svoje lastne koristi, ker ni v njenem interesu, da se zrušijo države, za katere je dala toliko svoje krvi, da so se osnovala.

Čuli so se glasovi, naj bi naša politika zavzela drugo orientacijo. Na primer, naj bi se obrnila od Francozov in naslonila na Ruše in Nemce. Ne glede na to, če so nam boljše, viški simpatični ali ne, se je treba vprašati, kaj bi nam mogla prinesiti boljševiška orientacija? Politično gotovo čisto nič. Čicherinovih net bi se ne bal ne d'Annunzio, ne Horthy. Pač pa bi bil neboljševiški svet v tem slučaju prisiljen, da se nasloni na naše neprijatelje, na primer na Italijane, Avstrijce, Madžare in Bolgare. Ako bi na primer pri nas zavladala boljševiška vlada, bi sosedje gotovo dobili takoj naročilo, da zasedejo naše zemlje, kar bi storili brez dvoma iako radi. Z ruskimi komunisti bi zamogli kvečjemu skleniti trgovinsko pogodbo, kakor so jo nedavno sklenili Čehi. Dotična pogodba bi pa ostala za doleden čas samo teoretična formula, ker ne moremo z Rusijo za sedaj stopiti v trgovske zveze. Oni ne morejo ničesar dati nam, a mi ne nim. S Čehi je drugače, ker Čehi lahko kot industrijska zemlja prodajo v Rusijo svoje tovarniške izdelke. Toda tudi češki časniki so pisali, da bo trgovinska pogodba češko-ruska ostala še dolgo samo črka na papirju; ker sedaj z Rusijo ni mogoče trgovati. Tovarnar ne bo dal svojega blaga za božji »lon« in ne za boljševiški denar.

To so smernice naše zunanje politike, ki temelje na razmerah, kate-

re je ustvarila vojna, katerih ne moremo izpremeniti in s katerimi moramo računati. To je bila Pašičeva politika, dokler jo je vodil osebno, to je politika dr. Ninčiča. Vsakdo, kdor trezno pregleda stvari, mora priznati, da je naša politika dosegla velike uspehe. Ugled naše države je narasel, kar se je pokazalo tudi pri poslednjih

pogajanjih z Italijani, kjer smo imeli veliko močnejše stališče, kakor pred dvema leti v Rapallu. Na naši strani stoji zvesti zaveznik, naše zveze se širijo in čvrste. Politika male antante katero vodijo dr. Ninčič, dr. Beneš in Skirmunt je uspešna, dobiva ugled in upliv in velike države morajo z njo računati.

Inž. Ciro Jezlič:

Z delom na pomoč rodni grudi.

Vojni čas je okužil naše mišljenje in čustvovanje, ostavil v nas bolečino, ki se še vedno gnoli. Kar zmerom se preklamo in malenkostno, ponizujemo, se pulimo za besedo, se brezplodno jezimo nad krivico in filozofiramo o prošlosti. In se kar na lepem razsrdi gospod Martin, ki mu je golaž predrag in vino prelahko: »A vsega je kriv ta sakramentski kmet!« Kmet, ki kot konzument trpi radi nezdravega gospodarskega ozračja daleko večjo škodo, nego si jo potem on vračuna pri prodaji svojih kmetijskih pridelkov! Kmet, čigar konzervativnost se je izkazala tudi v žilavem poštenju, ohranjenem kljub bohotno rastoči korupciji in spekulacijam! Pa zrogovili in zagode še g. Tomaž in bogaboječ predstavljavci: »Kaj čemo? Danes jesmo, sutra nismo, tako veli sveto pismo!« Jok, brate Tomaž! Danes še nismo, polutrušnem pa bomo!

Mar smo res tako otopeli, da nam je odveč in nadležna misel na prerod in napredek, in to v času, ko nam sije solnce svobode na blagoslovljeno zemljo jugoslovensko? Ne, samo pozabili smo, ker naša slovenska duša tako rada sanja! Zdi se, da bi to blodne sanje! Oči, razmejlite se, srce, odprsi se in vsrkaj duha, ki dehti širom domovine iz rodne naše grude, poženi kri in zdravje v omamljeni mozeg, v drhtečo roko, da bodo veselo hlantlile no duhu in ustvarjalu vrednot!

V delu je naš spas. Človek, ki misli samo na to, kar je, ni vreden boljši bodočnosti. Okantmo se bese-dičenja in zabavljanja, ne sprehajajmo se po zraku! Usoda poindincev in narodov je neizprosna in svet je kljub vsem idealom tako materialističen, da v časih stiske veljaš le toliko, ko-

likor imaš. Delo je izvor vseh vrednot, delo je bogastvo in narod je kre-pak, če krenko dela. Preženimo mišle-karje in boljševiške brezdomovine-g ter se pripravimo za vsak slučaj: kadarkoli nas ne bo mogla rešiti pravi-ca, bodimo prepričani, da nas rešijo naše lastne, v delu izurjene ro-ke. Ni Ljubljana majhna za to, ker nima barov in ker je v njej še pre-malo potrate, če je neznatna, je mar-več neznatna za to, ker smo tako samozadovoljni, ker je naše obzorje tako ozko in nízko in tako majhno naše srce. Cenujmo stolično ob poti ter samo čakamo milosti in darov, za-krat si ne zavijamo rokavov, da dvig-nemo in z delom oživimo nrtve ka-pitale, zakopane v plodni zemlji ju-goslovenski! Ali naj široki slovenski pogum še zmerom na široko poživ-a, ali naj še kar naprej upamo na dr-žavne odredbe in prepovedi, ali naj kličemo oblast na pomoč in obešamo svojo srčno venomer na paragraf?

Volja do življenja naj se izkazuje v delu. Naš narod, ki je tako srečen, da njegov pretečni del pripada kmeti-skemu stanu, vodi o tej svoji sreči najmanj računa. S kmetijske grudo se rekrutira in preraja ves meščan-ski živeli, tja seza do koronirani narod-ne inteligence, od tam izviračo naj-plemenitejši kulturni nagoni, tam se krepi in ozdravlja civilizacija. In na koncu koncev — ali ni obstoi naroda odvisen samo od živčevja, od žit-nega zrna, od tistega zelnja na kmeti-škem niivi, kjer pije klorofil energijo iz solčnih žarkov ter jo preoblikuje in veže v spojine, ki hranilo vse ži-vastvo in ljudi na zemlji?

Vir našega zdravja je kmetijski stan, kulturni in gmojni napredek te-ga stanu bo rodil naše najlepše go-spodarske uspehe. Bodite dikti in po-

Paul Labbé:

V pregnanstvu.

(Slika iz življenja Srbov v Franciji za časa svetovne vojne. Iz francoščine prevzel Pavel V. Brežnik.)

Odbor »L' Effort de la France et de ses Alliés« mi je povelil nalogo, imeti predavanja v naših pokrajinskih mestih. Sestanki ki so bili posvečeni Srbov, štejejo med najinljivejše. Nikdar ni imel kak predavatelj prilike govoriti o bolj tragični zgodovini. Francozi ljubijo junaške narode: katere pa se je izkazal bolj junaškega kot Srbija, tako plemenita, tako velika v nepretrgani vrsti nesreč in še bolj v pogumu, s katerim jih je prenašala. Naše občinstvo pa je kazalo svoje navdušenje za g. Vesniča, srbskega ministra, ki je pogosto spremljal naše govornike.

Včasih so se nahajali med poslušalci žene in otroci, ki so preživeli strašni umik skozi Albanijo. Bili so neznanji heroji velike epopeje in umaknili so se preplavi sovražnika, ki je prinašal sramoto in suženjstvo: klubovali so nevarnostim, lakoti in smrti in dospeli so izčrpani in bolni v našo deželo, ki je bila zanje sladko pribežališče in njih uboge zledenele duše so se spet polagoma ogrele pri srcu Francije, ki bije vedno za nesrečneže.

Paul Labbé:

Bil sem nekega dne v našem velikem industrijskem mestu, središču vplav in gigant. delovanja, ki pripravlja zmago naše narodne obrambe. Srbskega ministra so spremljali poslanci narodne skupštine, nek beograjski profesor, ki ima slavno ime Novaković in general Džida, ki je bil v Saint Cyru najboljši priljubljeni tovariš kralja Petra. Veliko število Srbov je našlo zavetišče v srednjih in ljudskih šolah, v tovarnah in obrtnih mestih, ki smo ga obiskali. Povsod so dali ta dan Srbov prosto in župan je imel ganljivo misel zbrati jih vse v mestni hiši in jih predstaviti njih ministru. Ko je ta vetopil v slavnostno dvorano, ki je bila vsa okrašena z lavorikami, palmami in zastavami, se je zdela, kakor bi domovina se prikazala živa svojim otrokom v pregnanstvu. Razburjeni so se vsi dvignili. V isti misli je vsem utripalo srce: vsak njih je videl v duhu svoje rojstno mesto ali vas, domačo hišo, ostavljeno sovragu, zvbnik, ki je nekada pozvaljal v toliko srečnih urah in ki je varoval družino, starce, drago starce, ki so ostali tam-kaj kot varuhi ognjišča, in najmlajše, kakor tudi mrtvece velike vojne, vedno žive v spominu in v srcih, vse spomine, vse tuge, vse upe!

Ko smo mi Francozi gledali to globoko v dušo segajočo dramo, ki se je igrala pred nami, smo težko zadrž-

vali svoje občutke. Kako ne bi bili ganjeni od sočutja, videč solze teh otrok, katerih večina so bili sirote, ker je Nemčija tako hotela! Ob naši strani so delavke — nekatere so bile poklekile — sklonile glave in z vso silo tiščale ročice na usta, da udusijo svoje ihtenje.

Dvignil so se pa glas, ki je napravil konec temu mučnemu prizoru in vstopil v molk. Inšpektor akademije je pravil ministru v delu, ki so ga izvršili ti otroci: v par mesecih so se naučili našega jezika s svojo čudovito slovansko nadarjenostjo. Njih pogum, volja, obnašanje, vse je zaslužilo priznanje.

Mali Srbi so iskreno nežno željo, če bi smeli zapeti marskejezo pred svojim ministrom. Skromno, a ponosno je zadonela francoska himna po dvorani, nato so pa zapeli svojo narodno pesem, kakor bi hoteli ustvariti novo vez med obema domovinama. Srbske žene so poslušale žarečih oči, v začetku molče, to reeno godbo skoraj verskega značaja; slednjič pa so jih mladi zvoki potegnili za seboj in začele so polagoma prepevati s polnimi glasi: bil je trenutek velike, popolne lepote! Bila je kakor molitev, ki se je dvigala vedno bolj drhteče, kakor goreča veroljupost in trdno upanje zvestih duš na prijateljski zemlji, za osvoboditev druge zemlje, ki je tudi plemenita priročna ljubljena in zelo rodovitna in ki je vedno raje imela smrt kot izgubo svobode.

Tu je povzel besedo srbski ministar, govoril je najprej francosko. Bil je blede in komaj je prikrival svojo ginenost pri tem prizoru, ki ga je spominjal vse žalosti, neareče, vseh ran in solz zasedene domovine, uničenih

družin, otrok brez mater, žen brez mož, ubežnikov, ki so poginili lakote, in mraza na strašni poti v pregnanstvo, brezštevilnih mrtvecev, ki so padli na bojnem polju, katero je bilo cela dežela in katerih duše so klicale po osveti v srcu vseh živih... Rekel je, da je Francija za Srbijo velika prijateljica, gostoljubna, zvesta in velikodušna, treba jo je hvaležno občudovati in pri-srečno ljubiti.

Nato je za trenutek prenehal in vprašal srbsko:

— Ste razumeli, otroci moji?

— Razumeli smo, so mu odgovorili reeno z enim samim glasom.

Bila je kakor obluba, kakor zahvala. G. Vesnić je nadaljeval srbsko, in čeravno se je izražal v nemanem jeziku, so Francozi uganili, razumeli, kajti njegovo srce je bilo, ki je govorilo in govorilo je sreem:

— Ostanite vedno hvaležni, to je lahko in sladko. Samo prijateljstvo in ljubezen vračata dobroto. Mislite vedno na našo domovino. Ona je naš življenjski cilj, ona je vse, kar je največje, kar je najlepše. Znanjo so umrli naši heroji... Ravnskar ste jokali. Otrito si svoje solze. Kaj bi rekli oni, ki so ostali doma in ki več trpijo kot vi, če bi svedeli, da ste malodušni, vi, ki ste bodečnost in njih zadnje upanje. Ko vas sapuščam, hočem videti same jasne poglede in vedra lica, ki bodo pokazala našim francoskim prijateljem naše vero v nesmrtnost Srbije in naše neomajano zaupanje v smago!

Zenske in otroci niso več jokali! Navdušenje se je blestelo v njih očeh, ko so zaklicali vsi skupaj:

— Živela Francija! Živela Srbija!

Louisa de la Ramée (Quidn):

Kneginja Vjera.

Roman.

»Če vas le ne dolgočasim! Dejal je, da je izprosil zame pri operi penzije. Jaz pa kar mislim, da je plačuje en sam, a moče priznati tega. In potem je dal hčerko izdati v izdelevanju svetlice ter ji preiskal službo v trgovini, kjer sedaj dela. To včas iz poročana in to svetlice so njegov dar. Od časa do časa prihaja namreč, da me poseti. Še so lo pol je tukaj, edino le zato, da mi napravi veselje. In jaz nisem edini, milostiva, ki mu je podal roko; mnogo jih je, ki vpletajo ime Corréza v svojo molitvo.«

Vera ni rekla nobene besede, da bi ne izdala svojega razburjenja.

»Vi ste seveda tudi že slišeli Corréza,« je nadaljeval starec. »Pravijo, da je stolet in lehkotni kakor metulj. Zame je angel, brez njegove pomoči bi bila jaz in Felice že pod zemljo.«

V tem hipu je dekle stopilo v sobo. »Felice,« je dejal stari mož, »daj gospo kneginji večico heliotropa. Gotovo ima v svojih rastlinjarkah celo gozdove heliotropov; ampak tvojega sprejeto gotovo, saj je od Corréza.«

Ko je Vjera spet sedla v svoj voz, so ji je zdel svet manj mračen.

Zvečer je šla v opero. Skrila se je, kolikor možno v ozadje svoje lože. »Ubogega slepca ne pozabi,« si je dejala. »Bog vá, če so spominja kdaj mene?«

Videča ga je opetovano v gozdičku, a nikoli se ji ni približal. Reči ni mogla, ali je jo spoznal. Kadar so se v

naše domovine — naš kmet! Na agrarni produkciji, na zdravju naroda smo zainteresirani vsi državljani in tu lahko neposredno sodelujejo vsi poklici, ki so v zvezi s podeželjem, predvsem naši učitelji, duhovniki. Imamo mnogo odličnih mož, ki jim je narodova moč in samozvest, dviganje kulture na selu in strokovno-tehnično usposobljenost važnejši cilj od strankarske gloriole. Ali treba, da vstane še številčnejša nova mlada garda. Naj se naši najboljši mladenci, ki absolvirajo meščanske šole, ne zapro vsi samo v uradno hladne pisarne, kjer čisto pozabljajo na rodne kmetijske poljane in brda in solnce nad njimi! Naši vzhodni bratje Hrvatji težijo, da jim zastaja kri v arterijah in venah, ki vežejo podoželje z meščansko inteligenco. Ali zastaja tudi pri nas? Naj srca narodnega zanosu poženejo moč po žilah, naj slovenska kri oplemeniti okvasec, ki jo razživljuje, prečisti in okrepil telo Jugoslavije! Mladogardo te krvi, narodne krvi — naj bog poživi!

Juljska krajina.

— Iz Postojne. Učiteljski koncert 4. t. m. se je izvršil, kakor sodijo strokovnjaki, še lepše nego prvi koncert v Oplici. V korist zboru je bilo, da se je skrčil na najboljšo pevce. Recitacija Gradnikovih poezij je uspela zelo ugodno. Pri nas v Postojni je še vedno tako, kakor da se še sedaj ni končala vojna. Povsodi je polno vojakov in orožnikov in militarizem se široko šopiri med nami. Tako je, kakor da bi živeli še vedno v obsednem stanju in pod vojaško diktaturo. Rad se govori v Italiji o svobodi in liberalnem režimu, ali vse take lepe reči ne sežejo do nas. Postojnčanov.

— Kaj zahtevalo od jugoslovenskih učiteljev? Tržaška »Era Nuova« prinaša dopis nekega A. B., ki pravi, da jugoslovenski učitelji nočejo nič slišati o narodnih učiteljskih organizacijah, marveč hočejo biti še nadalje irredentisti. Dopisnik zahteva, da naj vstopijo v jedno izmed treh obstoječih italijanskih učiteljskih organizacij. Ako to stori, dokažejo, da računajo z dovršenimi čini, da so vredni biti italijanski državljani. Ako ne, bodo veljali za irredentiste in sovražnike ter smatrali se jih bo povsodi kot take. Irredentizma in protitalijanske propagande na pravi Italijani v Juljski krajini ne bodo trpeli. Oni, ki nočejo živeti italijanskega učiteljskega življenja naj se odstranijo in naj ne računajo več na pomoč italijanskih kolegov Jugoslovenci ne smejo živeti v Italiji ne sedaj ne nikdar pozneje! Velika je ta porcija italijanske nesramnosti ali jugoslovenski učitelji se brezdvomno ne bodo dali ustrahovati, marveč poskrbe za kar najboljšo svojo lastno organizacijo, pošteni prijateljskih stikov z italijanskimi kolegi pa se gotovo ne bodo ogibali.

— Šestmesečno proučevanje problema tržaške svobodne luke. Tržaška komisija za svobodno luko je bila na posetu pri ministrskem predsedniku Facta. Pogovor je trajal več nego jedno uro. Župan dr. Pitacco je povedal, da je ves Trst nevoljen nad imenovanjem nove komisije. Predsednik Facta pa je zagotavljal komisijo, da preveva vlado živ interes za bodočnost Trsta, zato naj zaupajo

akciji vlade, ki hoče rešiti težki problem na najboljši način. Medministrska komisija bo delovala intenzivno in ima nalogo, da najdlje po preteku 6 mesecev poda svoje poročilo. Tudi v Trst pride ta komisija, da se na licu mesta podoči o stvarih, potrebnih za presojo vprašanja tržaške svobodne luke. Tako je torej ta stvar, ki je za Trst po mnenju vseh namerodajnejših trgovskih krogov akutna, odložena za dolgih 6 mesecev. Po preteku te dobe se na lahko odloži zopet za 6 mesecev itd.

— Z Goriskega. Učiteljski v Tolmini so priredili 15. t. m. Govekarjevo igrjo »Legionarje«. Čisti dobiček je šel v dobrodelne namene. — V Šebreljah so odkrili spomenik padlim vojakom. Slovesnosti se je udeležilo obilo občinstva. Slavnostni govor je imel župan cerkljanski dr. Grunjar. — V Rihembergu so prišli naborniki pred komisijo s slovensko zastavo, in sicer sta jo imeli dve skupini. Neki član komisije je hitro planil med fante, hotel vzeti zastavo. Zastavonoša mu je razgalil prsi, vsi pa so takoj izjavili, da se sicer pokore državi, ali zastave pa ne dajo. Župan je končno pomiril fante in nabor se je izvršil nemoteno. Pojavili pa so se kar naenkrat orožniki in za njimi še fašisti. Orožniki so zaslišavali fante in jih nekaj izpustili, 17 pa pridržali, in končno odpeljali v Gorico. — Kraljevo pravdnitvo v Gorici je poslalo na okrajne sodnije na Goriskem odlok, da morajo biti vsi kazenski spisi v Juljski krajini sprejeti v italijanskem jeziku, in kjer je to nemogoče, se morajo predložiti italijanski prevodi. Torej v čisto slovenskih krajih naj bi se v kazenskem postopanju protokolliralo vse v jeziku, ki ga interesirane stranke ne razumejo! — V Gorici predava vsak večer v telovadni dvorani bivše nemške šole na Senenem trgu prof. Gaetano Salvemini iz Florence, znani odlični italijanski politik. Predavanja so vezanilna. — V Mazzinijevi dvorani v Gorici so zborovali delavci in zastopniki stavbinskih združenj, ki obnavljajo porušene hiše vojnim oškodovancem v Juljski krajini, da protestirajo proti vladi in pooblaščenim denarnim zavodom, ker očividno zavlačujejo izplačevanje predulgov za vojne škode. — Dramatični krožek v Sežani priredi v nedeljo 18. t. m. narodno igrjo »Deseti brat«.

— Iz Tolmina. (Se o našem podžupanu). Govorili smo že o našem začasnem podžupanu, ki ni naš tolminski rojak in menda zato ne upošteva prav nas Tolmincev. Pri volitvah nismo gledali na levo ne na desno, imeli smo pred očmi le dobrobit naših občin in volili smo moža, o katerih smo mislili, da so najboljši. Žal, pa smo kmalu morali uvideti, da smo se varali pri našem g. podžupanu. Martinacci je bil Italijan, ali tako previden, da je bil za vse ena? V Tolmini mora biti za podžupana oseba, ki vživa ugled in ima srce za vse naše razne potrebe. V Tolmini imamo občinski pašnik, katerega se je volaštvo pridno posluževalo, ml Tolminci pa nismo smeli pasti. Na to je bil g. podžupan večkrat opozorjen, pa ni hotel zastopati naših koristi. Šele s hudim pritiskom se je udal željam prebivalstva. Tolmin je vedno ne-

zadovoljnejši s podžupanom in si želi skorajšnje vrnitve g. župana, da odpade sedanje neugodno vodstvo naše občine.

Politične vesti.

— Pašić odpotuje v Prago. Beograjski listi javljajo, da odpotuje ministrski predsednik Nikola Pašić v kratkem v Prago. Cilj potovanja je, da se podaljša konvencija sklenjena med našo državo in Češkoslovaško republiko. Ministrskega predsednika spremlja tudi vojni minister general Vašić.

— Sporazum z Italijo na vidiku. Beograd, 17. junija. (Izv.) Po dosedanjih situaciji sodeči, je smatrati, da se v kratkem popolnoma doseže sporazum z Italijo in se odobro zadevno pogodbo sporazuma. Italija je odstopila od svojih zahtev glede solstva in glede zadržkih železnice. Sprejet je predlog, s katerim se ustanovi posebna komisija, ki ima rešiti vprašanje zadržkih železnice in vprašanje solstva.

— Začasni pristojbinski zakon in skupščina. Skupščina bo v prihodnjih dneh razpravljala o državnem proračunu. K temu spadajo pristojbine. Društvo slovenskih notarjev je o pristojbinskem zakonu predložilo obširno spomenico, o kateri pa se do zdaj v skupščini ni razpravljalo. Opazujemo zato posebno na član 20, po katerem se kazni niti milostno ne morejo odpuščati in naj bi tudi kot kazni predpisana petkratna pristojbina, ki je prav turška, sicer pa protistavna. Za proglas polnoletnosti se zahteva 50 dinarjev in za razglas oporoke 20 dinarjev. Vseled tega so proglas polnoletnosti in razglas testamentov skoro minili. Državlani imajo pravico zahtevati, da skupščina omili krutost pristojbin in s tem onemogoči očitke, da je bilo v Avstriji bolje kot v Jugoslaviji.

— Opozicija napoveduje obstrukcijo v narodni skupščini. Beograd, 17. junija. (Izv.) Opozicijske stranke so sklenile, da prično za slučaj, da se ne sprejmejo gotove od opozicije zahtevane spremembe volilnega zakona, v plenu narodne skupščine z obstrukcijo, in tako preprečijo sprejetje volilnega zakona in onemogočijo debato o proračunu.

— Hrvatje in kraljeva poroka. »Neue Zürcher Zeitung« piše: Z ozirom na težko hrvatskega vprašanja je zanimiva ugotovitev, da je bila Hrvatska ob priliki kraljeve poroke znatneje zastopana nego se je pričakovalo. Posebno je treba omeniti odposlanstvo sedmih kmečkih občin iz zagrebške okolice, obstoječe iz 80 kmetov, ki so pristali kmečkemu republikancu Radica.

— Bolgarski odgovor mednarodni komisiji. Bolgarski dopisni urad poroča: Komisar bolgarske vlade pri mednarodni komisiji v Sofiji minister Daskalov je izročil predsedniku komisije odgovor svoje vlade na tobo mednarodne komisije glede konvencije načrta o reparacijskih garancijah. Nota vsebuje stališče bolgarske vlade in protipredloge. Predvsem ponudja, da predvideva mirovna pogodba podaljšanje roka in celo znižanje reparacijske vsote, in sicer sorazmerno s stanjem bolgarskih financ. Komisija ima široko pravico ter je pooblašena, da more določiti način plačevanja. V notni vprašuje bolgarska vlada komisto ako ne uvidi, da je načrt nezdružljiv z mirovno pogodbo, ki ne dopušča ne določite načina novih davkov in ne kontrole nad njimi. Konvencijski načrt je v nasprotju s suverenimi pravicami Bolgarske, ki so priznane v številnih mednarodnih pogodbah in ki jih respektira tudi neavilvska pogodba. Mednarodni komisiji je podrejeno je upravno osebje, ne pa ministri ali ministrski svet, ki bi morali na podlagi

toga načrta prositi preje mednarodne komisije za svojo demisijo. Izvedba konvencije bi imela za posledico polom državnih financ. Iz protipredlogov je razvidno, da bi bila bolgarska vlada pripravljena postaviti proračun za prihodnje leto brez deficita, skrbeti za vzdrževalne stroške mednarodne komisije in prositi dovoljenje komisije za najetje inozemskih posojil. Nota ponudja, da je bolgarski narod skoraj obsojen na obup in da bi lahko prišlo do nemiru, ako se položaj poslabša, kar je neizogibno, če se uveljavijo nove določbe. Iz teh razlogov prosi bolgarska vlada mednarodno komisijo za triletni rok v svrhu izplačila reparacij. Pod tem pogojem je bolgarska vlada pripravljena sprejeti konvencijo s spremembami, ki jih vsebujejo njeni protipredlogi. Bolgarska vlada upa na tej podlagi na lojalno sodelovanje z mednarodno komisijo.

— Pred konferenco v Haagu. »Nieuwe Rotterdamse Courant« priobčuje je nastopno uradno situacijsko poročilo: Ministrski predsednik Facta je v svojem povabilu prosil razne vlade, naj sporočijo do 5. junija nizozemskemu zunanjemu ministru svoj sklep. Odgovori pa so pričeli prihajati šele po tem dnevu. Do sedaj manjka še približno en ducat uradnih poročil o udeležbi. Za konferenčne predpriprave je zelo slabo tudi dejstvo, da so znani nizozemski vladi samo člani petih delegacij. Tudi v drugih ozirih je še marsikaj nejasnega. Tako še ni določeno, kdo bo predsednik konference, čeprav je deloma že ugotovljeno, da Holandec ne bo predsednik. Tudi še ni znano število članov komisij, za katere se morajo pripraviti posvetovalni prostori. Ker ni znano, kdaj dosepejo posamezne delegacije v Haag, ni mogoče niti določiti ure otvoritvene seje. Ker manjkajo potrebni podatki, postaja tudi stanovanjsko vprašanje precej. Prostora je sicer dovolj na razpolago, toda hoteli se morajo vsaj par dni prej obvestiti. Iz Moskve so sporočili, da pošljejo Rusi svojo delegacijo. Imen delegatov niso navedli. Sporočilo je bilo zelo prijazno, najbrž z ozirom na ruski odpor proti Haagu. — Iz tega uradnega poročila je razvidno, da se evropske države ne zanimajo preveč za haško konferenco.

— Grški blokiranje Kemalistov in bolj. Ševike. Atensko časopisje poroča, da blokira grško črnomočno vojno brodevo letošnje kemalistične in boljševeške ladje v svrhu prekinjenja zvez med Rusi in Kemalisti. Grška admiraliteta izjavlja, da ne bo obstrlevala kemalističnih obrežnih utrd. Sicer pa je grška vojna mornarica v veliki zadregi, ker mora operirati 600 km daleč od svoje baze.

— Španski kralj proti vojaškim organizacijam. Španska je razburjena, in sicer je povzročil to razburjenje kralj Alfonz v Barceloni, kjer je imel govor, v katerem je postavil španski armadi za vzor nemško armado, ki je bila sicer premagana, pa si je vendar znala obvarovati svoj ideal. Nadalje je kralj naslovil naravnost na oficirje opomin za disciplino in pokazal očitno, da je nasproten njihovim sindikatom in odborom. Poslanska zbornica je mnenja, da ako se ministristvo strinja s kraljevim besedami, mora nemudoma razpuščiti vse vojaške organizacije. Posebno ostro je napadal kralja republikanski posl. Lerroux, ki je naglašal, da so bile kraljeve besede zelo nepremišljene, ker jih je izgovoril v trenutku, ko stremi Španija po gospodarski pogodbi s Francijo in se hoče pogoditi z njo tudi v težkem maroškem vprašanju.

— Francija in Vatikan. Iz Rima poročajo, da so Poincaréjevi napadi v zunanem odboru na sveto stolico povzročili v vatikanskih krogih veliko vznemirjenje. Vatikanski politiki menijo, da Poincaré na ta način ne bo dosegel zaželenega uspeha.

Gospodarstvo.

DRŽAVNO POSOJILO V AMERIKI.

— Beograd, 17. junija. (Izv.) Državno posojilo v Ameriki je smatrati za definitivno zaključeno. Nekateri včerajšnji listi so poročali, da so nastale gotove težkoče glede realizacije posojila v delnem znesku 30 milijonov, odnosno 25 milijonov in pozneje pet milijonov. Poročajo, da je ameriška vlada dala odobrenje le za 25 milijonov, dočim želi naša vlada odobrenje za izplačilo, oziroma emisijo 30 milijonov. Ministrstvo financ je z ozirom na zaključek posojila in da sumarično poda zgodovino pogajanj, objavilo obširen komentar o poteku pogajanj. Komentar navaja med drugim:

Po sklepu ministrskega sveta je minister financ v oktobru preteklega leta odpotoval v London in Pariz, da prouči na mestu razmere in prilike na finančnem trgu in da sklene posojilo na temelju zakona z dne 4. avgusta 1921. Nekateri ministru financ takrat predložene ponudbe se ministrskemu svetu niso mogle priporočiti, ker niso temeljele na jasni in definitivni podlagi. Minister financ pa je še dalje vodil pogajanja. V aprilu tega leta je finančni minister prejel dve ponudbi. Prvo od strani ameriške skupine Bler & Komp., drugo pa od honorarnega konzula Antoina. Kot tretja skupina je končno stavila ponudbo angloameriška skupina Hollgarten & Hambros. Po daljših pogajanjih in po temeljitim proučevanju vseh ponudb je vlada ugotovila:

1.) Ponudbe konzula Antoina ni mogoče akceptirati, ker je ta skupina, za katere pravo ime ministrstvo financ ni moglo zaznati, dajala na razpolago posojilo deloma v dolarjih in deloma v angleških funtih sterlingih in to do zneska 30 milijonov in k večjemu do 40 milijonov. Obrestna mera bi znašala 8%, zahtevala pa se je tudi 9% provizija pri gotovih dobavah in podjetjih. Izplačilo posojila naj bi se izvršilo v teku 40 let.

Ta ponudba je bila skicirana le v glavnih točkah, dočim detailni načrt o posojilu, pogojih obrestovanja in amortizacije in o pogojih garancije ni bil izdelan. Konzul Antoine sam tudi ni imel od skupine potrebnih pooblastil za sklepanje posojilne pogodbe. Radi tega ministrski svet te ponudbe ni sprejel.

2.) Anglo-ameriška bančna skupina Hollgarten & Hambros je podala definitivno formalno ponudbo za posojilo. Ta skupina je bila pripravljena dati vladi na razpolago posojilni kredit v znesku 100, oziroma celo 150 milijonov dolarjev.

Od tega zneska je bila anglo-ameriška bančna skupina pripravljena dati vladi 30 milijonov v gotovem na razpolago za obče državne potrebe, dočim bi se naj ostanek uporabil za javne investicije, osobito za gradnjo železnic. Pogoli: netto-kurz 87%, obrestna mera 8% in 10% provizija pri javnih gradnjah in podjetjih, ki se zgrade iz kapitala 70 milijonov dolarjev. Ta skupina je dalje zahtevala, da se plačajo obresti 8% anticipirano za celo leto. Zahtevane so bile obsežne garancije. Vlada tudi te ponudbe ni mogla sprejeti.

družbi srečale njune oči, je neopazno pogledal v drugo stran. Njegovo življenje je bilo tako burno, in zdelo se je res, da je pozabil. Včasih so govorili yprico nje o njem, pripovedovali so razne stvari, kakor je to navada pri tako bogatih, razvajenih, od občinstva in žensk oboževanih umetnikih. In vstrepetal jo je srce, včasih je zardela in potem zopet se je čutila uzeljena, kakaj, tega bi sama ne vedela povedati. Edina tolažba njenega življenja je bila, da je smela občudovati njegov talent in je bila priča njegovemu zmagovalstvu. Od vseh privilegijev, ki jih je nudilo njeno bogastvo, ji je bil edino drag ta, da je imela v operi ložo. Ker je vsakdo vedel, kako zelo ljubi glasbo, se ni nihče čudil njenim pogostim posetom v gledališče. Njene mnogostevne družabne obveznosti ji sicer niso vedno dopuščale, da bi bila ostajala pri vsaki predstavi do konca, vendar pa skoraj nikoli ni manjkala, kadar je nastopil Corréze...

»Kako to, da ne poznate kneginje Zurove?«, so ga vprašali njegovi prijatelji pri neki priliki. Skrbno se je ogibal vsake priložnosti, da bi se ji kdaj predstavitil.

»Mislim, da se ne sanima za pevce«, je odgovoril. »In pa, saj veste, svoje muhe imam tudi. Kjer me ne sprejmejo z veseljem, ondi se ne maram usiljevati.«

Tako so minili tedni in meseci, in nikdar nista izpregovorila besedice med seboj. Vjera je poslušala Corréze v poltami svoje lože, Corréze pa je polzkušal z odra s pogledom mimogrede ujeti njeno podobo. To je bilo vse.

Kneginja Nalagina je dejala nekega dne svojemu bratu: »Res, preveč za nemarjaš Vjero. Vedno je sama. Niti za to se ne menja, kako uporablja svoj

čas. Mož tvojih izkušenj bi že moral biti previdnejši, mislim.«

Zazehal je. »Naj počne s svojim časom, kar ji drago«, je odgovoril. »Naj kakorkoli mislim o njej, v tem oziru ji zaupam popolnoma. Svoje svobode ne bo zlorabljala.« Še nikoli ni spoštoval nobene ženske, Vjera pa je zaupal.

»Nec, je menila sama pri sebi kneginja Nalagina, »še je ne slorablja; ali kdo bi hotel garantirati zanj, ko bo pet, šest let v družbi, v kakršni jo pušča.«

Glasno je dejala: »Z Jeanne Sonnaz obče, in tebi je to prav?«

Zurov se je zasmel, potem je nagnal čelo. »Vse dame naše družbe se shajajo vsak dan in vsak večer. Tega ni mogoče zabraniti.«

»Ali —«

»Bodi pametna«, je vzkliknil. »Mar ji morem reči: Ne sprejemaj markize? In ali naj obrnem Jeannino jezo nase?«

Hvalimo Boga, da se dobro razumeta.« Markizino prijateljstvo se mi zdi sumljivo, neglede na to, da tudi ni primerna družba za tvojo ženo. Ljudje se za hrbtom posmehujejo.«

»Se bodo že naveličali. In ti — bdkod ti prihajajo naenkrat taki pomisleki? Ali si se jih navzela v Vjerini družbi?«

Ko je prišla Vjera nekega dne domov, je našla pisemce preimenitnega, previškega gospoda; za njegovo naklonenost so se trgale vse pariške mondenke. Iz pisemca je bilo razvideti, da jo obžuje, da bi storil vse, samo da si pridobi njeno dobrohotnost. Vrgla je pisanko, ki je kompromitirala bodočega kralja, kratkomočno v ogenj...

Onega večera so se vrtili na enem izmed posaništev velik kostumini bal. Dva meseca so govorili o tej svečanosti, ki naj bi bila ena najlepših v sezoni. Knez in kneginja Zurova sta do-

šla že pozno. Knez je bil oblečen v kostum iz časa Ivana II., obrobjen s kožuho in dragulji; njegova žena je prišla na njegovo željo kot kraljica ledu. Od glave do nog je bila posejana z žarečimi briljanti. Njen vstop je bil znamenitejši dogodek večera. Zurov je rvel pokonci svojo glavo, žena, ki so jo proglasili za najlepšo med lepimi, je bila njegova!

»Da, prav imate, res je lepa, zelo lepa!« je šepetala Jeanne Sonnaz knezu v uho. »Za kraljico ledu ima tudi prav primeren temperament.«

Vera skoraj da ni uživala svojega zmagovalstva. Po prvih svojih radovednih pogledih na pestro in sijajno množico bi bila najraje zopet zahtevala svoj voz.

»Milostiva«, je menil star gizdalin, »česa vam neostaja k vaši sreči? Vsi mnški zavidajo vašega moža in vse ženske so nesrečne zaradi vas. V raju ste, in z visoka gledate na naše solze le s posmehom.«

»Zal bi mi bilo, če bi res povzročila komu bolešč, je odgovorila resno. »Ampak verjemite, če sem res doseglak uspeh, kakor trdite, ga pripisujem samo svojim briljantom, ne pa svoji osebi.«

»Na vas ne vidi nihče briljantov, milostiva. Nelzerno neumljena ste, prava kraljica ledu.«

»Človek se stresa — iz obupa. — ako pride mimo vas, premlodna kneginja, ji je pošeplil visoki gospod, kateremu na njegova vrtice ni ničesar odgovorila. Namesto odgovora se mu je samo globoko naklonila.

Sredi množice se je mahoma pojavila benečanska maska z lavto v roki. Smele se je izvil iz elegantne gneče. Na galeriji z okni, ki so vodila na razsvetljene vrtove se je naslonil na pozlačeno balustrado in je posegel v stru-

ne. Zapel je tužno cigansko melodijo. Ob prvih zvokih je dvignila Vjera svoj pogled k benečanskemu pevcu. Spoznala je Corréza, ki je, odkar je vstopil, videl samo njo.

Kraljevski princ je ponudil Vjeri nizek stol, med tem ko je Corréze pel. Poslušala je nepremično ter gledala Corréza.

»Da capo, slavček«, je vzkliknil princ. »Kotika škoda, da so minili stari, prelepi časi absolutizma! Imel bi te zaprtga v zlati kletki, da bi bil samo moj.«

»V kletki, monseigneur, bi ne dal niti glasu od sebe.«

»Potem pa v svobodi da capo!« Še vedno naslonjen na zlat balustrado, je intoniral Mussetovo »Majsko noč«; pel in se spremljal z lavto:

»Zapoj ob svoji liri, pesnik, pomlad je zakraljevala...«

Vsa nežna opojnost spomladanskega večera je kakor znano — preludila strašnega boja, čegar simbol je ranjena ptica, ki je potem, ko si je razparal prsi in zamen pretil kri, poginil na samotnem obrežju nekončnega oceana. Pesem je ena najmočnejših, kar jih je privlelo iz pesnikovega srca, in pevec je bil vreden pesnika. Za trenutek je tudi najfrivolnejše izmed poslušalcev prevzela sveta groza. Dve veliki solzi sta zdrknili po Vjerinih licih na njene biseri. Kraljevski princ si je zakril z rokami oči in je poslušal. Ko je dvignil glavo, se mu je pevec globoko naklonil in je v množici izgubil.

»Pravkar sem ga hotel predstaviti gospi kneginji Zurovi«, je vzkliknil knez kakor razočaran, »pa je izgubil! Svoje kaprice ima, ki pa mu jih ne smemo zameriti, ker ni mu ga para. Nekaj ne bi mu skoraj zameril, kneginja,

Namreč, da vas je znal tako ganiti, da jokate, da, jokate vi, lepa, mrlza, trdosrčna kraljica ledu.«

XVI.

Naslednega dne se je odpeljal Corréze v London, kjer je bil angažiran. To je bilo v začetku maja. Ko je izginilo njegovo ime z gledališkega lista in ga Vjera ni več slišala peti na odru, je šele spoznala, kakšno mesto so zavzemale predstave v operi v njenem življenju. Bilo ji je, kakor da je ves svet umolknil okoli nje...

Poleti se je prassel knez Zurov na carjevo željo na Rusko.

Po novem letu je dobila Vjera iz Bulmerja tužno vest, da je preminula babica, ne da bi bila zvedela resnico o njej in bi ji odpustila; samo nekaj zvestih služabnikov je bilo okoli nje, ko je izdihnila.

Celo leto je minilo, preden je Vjera Pariz videla zopet. Potem pa se je med številnimi šopki, ki so jih poslali slavljenci krasotici ob vrnitvi s severa, ustavilo njeno oko najprej na dragocnem šopku acalaj in orhildej; sredi njih je bil povezan svezeni priprostega šipka. »Kdo je poslal to cvetje?« je vprašala.

Toda čim je videla šopek, je vedela, odkod prihaja. Poljubila je cvetlice. »Torej me vendarle ni pozabila, si je mislila.

Zvečer sta sedeli z markizo Sonnazovo v loži opere; Corréze je pel »Prorok«. Njuni pogledi so se srečali preko dvorane. Pel je divno. Madame Jeanne je iz samega navdušenja strla svoje pahljaje. »To ni človek, to je angel!« je dejala tiho kneginji.

(Dalje prihodnja)

ker je bil tudi pogoj stavljen, da se posojilo lahko izplača v dolarjih in angleških funtih.

3.) Ministrski svet je končno po daljši razpravi ugotovil, da ima skupina Bler & Komp. najugodnejše pogoje. Ta skupina je ustanovila sindikat pod imenom »Društvo za gradnjo železnice in pristanišč v kraljevini SHS«. Posojilna ponudba določa 100 milijonov dolarjev v zlatu. Pogoj: nettokurz 86% (prvotni emisijski kurz 85%). Obrestna mera 8%, provizija 9% (prvotno 12%). Izplačilo posojene glavnice prične leta 1932. Določene so tudi amortizacijske anuitete tako, da bi posojilo bilo zvrnjeno v letih 1956 do 1962. Del posojila in sicer 30%, se izplača državi v gotovini za obče potrebe, 70% pa se vporabi za javne investicije, predvsem za gradnjo Jadranske železnice in jadranskega pristanišča.

Garancije: V zastavo in garancijo gorenjega posojila dale država dohodke monopolne uprave. Eno mesto v monopolni upravi se ima pridržati za zastopnika Blerove skupine kot člana uprave, ki ima nato kontrole. Daje se dajalo v zastavo tudi dohodki carine, oziroma bruttodohodki železnice.

Posojilna pogodba nadalje detalirano in točno določa razmerje med »Društvom za gradnjo železnice in pristanišč v kraljevini SHS«, Blerovo skupino in državo. Točno so specificirane vse nabavke za gradnjo železnice, vse material, kakor tudi, na kak način se ima določiti 9% provizija. Družba ima pri gradnji zanesljivi domači prebivalstvo. Točno je določen seznam železniškega materiala, ki ga družba dobavlja proti proviziji. Od tega materiala pa so izvezte lokomotive, železniški vozovi, telefonske in telegrafске naprave. Ta material država lahko nabavi na svojo roko in kjer hoče.

Ministrski svet se je odločil za sprejem Blerove posojilne ponudbe iz več razlogov: a) Posojilo je dano v dolarjih in v zlatu, radi česar je odstranjena nevarnost kurznihih diferenc, kar bi bilo v slučaju, da je posojilo dano v dolarjih in šterlingih. b) Obrestna mera, ki znaša sedaj 8%, se lahko zniža z ozirom na položaj finančnega trga, nettoemisijski kurs se ne more znižati. c) Provizija 9% se ima samo izplačati od podjetij in nabavk, ki jih izvrši Blerova skupina, odločno gori imenovana družba.

Kakor javljajo iz Washingtona, je ameriška vlada odobrila posojilno pogodbo Blerove skupine, dovolila izplačilo 30, oziroma 25 milijonov dolarjev v gotovini. Pogodbo je smatrali torej za perfektno. Od naše strani je treba izpolniti še eno formalnost. Finančni minister ima izdelati posojilni zakon, s katerim se potem narodne skupščine izvrši ratifikacija posojila.

OBRT. RAZSTAVA V MARIBORU.

Razstava vajeniških del. Pokrajinska obrtna razstava ni namenjena samo obrtnikom, ampak tudi obrtnemu narodu, ki se obrtniškemu vajencem. Razstavni odbor je dal v ta namen brezplačno na razpolago poseben oddelek, v katerem se razstavijo dopolnilna dela obrtniškich vajencev. Pri prijavi za taka dela, ki se sprejemajo najkasneje do 31. avgusta je največji razen imena tudi starost vajenca in kako dolgo se že učijo svoje stroke. Razstavne predmete je dopolniti v svrhu razstave do 4. septembra odboru pokrajinske obrtne razstave v Mariboru.

Samo pet dni še, kajti 15. junija poteče nepreklicno rok za prijave. Posojilna še enkrat vas omahljive, ki se čudujete, če niso prijavili, da store to najkasneje do četrtega. Vsekem se nudi sedaj najugodnejša prilika za najuspešnejšo reklamo. Tisoč in tisoč ust bo izgovarjalo imena razstavljalcev, na tisoč oči to ogledovalo njih izdelke, in to bo najboljša in najcenejša reklama. V interesu vsakega posameznika je torej, da se razstave zanesljivo udeležijo.

Za vajeniški dom. Glasom sklenla razstavna odbora je eventuelni čisti običaj namenjen za ustanovitev toli potrebne »Vajeniškega doma« v Mariboru. Marsikateri mojster bi rad sprejel vajenca, toda vsled stanovanjske miserie, katero občutijo danes vsi sloj, je to nemogoče. V »Vajeniški dom« naj bi imel tudi vajence prostu stanovanje, razen tega pa bi naj postal »Vajeniški dom« pravo svetlišče učne mladine, kjer naj bi našla tudi primerno duševno hrano. Le dobro vzgojen in izobražen obrtni naraščaj jamči za zdrav razvoj obrti in industrije. Zato je častna dolžnost vsakega obrtnika in rodu, da po svojih močeh pripomore do ureditve tega načrta. Čim večji bo uspeh razstave, tem bližje bomo temu načrtu.

Razstavni katalog. Ponovno opozorjamo vse obrtnike, kakor tudi g. trgovce, banke, gostilničarje itd. na razstavni katalog, ki ga izda razstavni odbor ob priliki pokrajinske obrtne razstave. Katalog izide v mnogo tisočih iz-

vodih in bodo imeli inserati v tem katalogu največji uspeh. Narodila sprejema zato pooblaščen zavod A. Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 10.

Cas je zlati! Vsaka ura enkrat za zmanj, za vedno izgubljena. Tega naj se zaveda vsak obrtnik, ki še ni prijavil svoje udeležbe na obrtni razstavi! Cas hiti! V četrtek dne 15. junija poteče prijavi rok! Po tem roku dole prijave se ne morejo več upoštevati! Zato še enkrat: ne zamudite, ne odlagajte, ampak takoj prijavite svojo udeležbo.

— g Vinske razstave leta 1922. Vinarji in sadjarji odsek kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru je na svoji zadnji seji dne 10. t. m. sklenil, da se udeležijo v vini iz svojega območja: 1. pokrajinske obrtne razstave v Mariboru, po možnosti pa tudi 2. vinske razstave v Zagrebu in 3. vinske razstave v Beogradu, ki se nameravajo prirediti prihodnjega jeseni 11. ljubljanskega velesejma se kot tak ležba ne udeležijo, ker se ni oglasilo zadostno številno udeležencev. Vinogradnikom iz pujskega, ormoškega, celjskega in bizelskega vinskega okoliša pripadajo udeležbo z vini na letošnjih sadnih oz. vinskih razstavah v Ptuj oz. Celju. Obenem je odsek sklenil, zaprositi kmetijsko družbo v Ljubljani, da da v svrhu odseku na razpolago na mariborsko oblast pripadli del države podnora, katero je družba prejela od ministrstva poljoprivrede i voda v svrhu pospeševanja in uprizoritve vinskih razstav. Podpora je razdeliti z ozirom na površino vinogradov. Odsek je med drugim na željo zainteresiranih krogov sklenil tudi, da se označba »vinski« soteleski vinski okoliš opusti, v rabo pa stopi označba »Bizelskega vinca« za vina, ki se pridelajo v sevniškem, kozjanskem in brežiškem okraju. Končno se je odsek bavil s težavami pri izvozu naših vin ter sklenil ponovno povzeti tozadevne potrebne korake, posebno glede pospeševanja izvoza naših vin v Avstrijo pri predložitvi trgovskih pogajanjih med Jugoslavijo in Avstrijo. Vedno rastejo pridelovalni stroški, zmiraj višji davki ter vinska konkurenca posameznih vinogradnih pokrajin v lastni državi, popolno mrtvilo na vinskem trgu, ker ni izvoza, ogrožajo obstoj našega vinogradništva. Potrebno je torej, da storimo vse, kar bi zmagalo istemu koristilo. K temu pa moramo pristevati tudi vinske razstave v svrhu reklame za naša vina. Pozivlja se torej vinogradnike že sedaj, da se prijavijo na udeležbo ter gredo odseku pri njegovih stremeljih na roko, ga vsestransko podpirajo, da bo uspeh namenjenih razstav tem boljši. Natančnejša navodila glede udeležbe na posameznih vinskih razstavah sledijo.

— g Carinjenje na Južni železnici. Iz trgovskih krogov nam pišejo: Južna železnica si je prisvojila izključno pravico za ocarinjenje loco pošilk. Ne bi imeli nič proti temu, ako bi šlo začrtanje hitro od rok ali pa vsaj tako hitro, kakor preje po raznih carinskih posrednikih. Preje je naprtila vse grehe počasnega poslovanja carinikom, prizadeji trgovci so računvedni, komu bodo sedaj naprtila vse te grehe. Razumevamo sami, da samo ena carinska ekspozitura s tako malim uradniškim aparatom ne more zmagovati dela, katerega je prej izvrševalo deset carinskih posrednikov. Radi tega se obračamo na ravnateljstvo južne železnice ali naj podesetori svoj uradniški aparat, ozir. naj napravi najmanj pet enakih ali pa tudi večjih ekspozitur, ako pa to ne zamore naj zonet prepušči posredovanju preje omenjenih carinskih posrednikov, kakor tudi strankam samim seveda samo protokoliranim tvrdkam, da one carinijo. Opozorjamo merodajne faktore, da leži brzo v o z n o blago dostikrat preko štiri in še več dni, da se ocarinijo — osobito prošimo za intervencijo Trgovsko in obrtno zbornice in trgovcem.

— g Svečano odprtje Zagrebačkog Zbora biti će danas u subotu dne 17. o. m. u 11. sat prije podne govorom predsjednika Zbora g. Josipa Radkovića. Nakon toga pozdraviti će podpredsjednik Zbora prof. dr. Franje zastupnike stranih poslanstva, zastupnike konsulara i drugih domaćih i inostranih institucija i korporacija. Nakon pozdravnih govora uzeti će riječ ministar za izjednačenje zakona a zamjenik ministra trgovine g. dr. Laza Marković a nakon toga gradonačelnik. Iz ovih govora razgledat će uzvanici pod pratinom zborovog predjednika, podpredjednika i odbornika izložbu Velesajma. Na večer će biti u kazalištu svečana predstava, davati će se domaća opera Nikola Šubić Zrinski. Kod otvorenja Zbora nalazili su od stranih zastupstva i poslanstva dva gospoda svoje prisustvovali: grof Mangoni onomodeni ministar kraljevine Italije nizozemsko poslanstvo u Beogradu, Grčko poslanstvo zastupa grčki generalni konzul u Zagrebu g. Nikola Cuk, austrijsko poslanstvo zastupa odvratnik poslova Maks Hoffner. Od stranih trgovskih komora biti će zastupane komore u Grazu, Pragu, Bruu i Beču suštvovali ču izaslanici.

— g Na unovčenje veterinarima, razdama, (nosodolcima), gojačima i odgojačima svinja! Stavljamo u promet serumo protivu svinjske kuge, koje smo pripravili na metodi prof. dr. Hutvra, upotrebljavajući virus iz svinj kraljeva naše domovine, o čijem smo se delovanju prethodno svedočili dozvolom Ministarstva Poljoprivrede i Voda sajeden sa drugim ciptivima i serumima. Bez-

platno stavljanje diagnoze! Dajemo bezplatno upute u svakom stručnom pitanju! »Patrici Zavod za proizvodnju serumu, Subotica. Telefon 60.

— g Kmetijsko posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani naznanja, da zviša obrestno mero pri vlogah s 1. julijem t. l. na 4% ter plačuje rentni in invalidni davek sama.

— g Glavna skupščina Zveze industrijcev v Ljubljani. Zveza industrijcev na slovenskem ozemlju kraljevine Srhova, Hrvatov in Slovencev je sklicala svojo redno Glavno skupščino za poslovanje leta 1922 na sredo dne 21. junija t. l. Skupščina se vrši ob 10. uri dopoldne v dvorani mestnega magistrata ljubljanskega. Dnevni red predvideva poleg običajnih po statutu predpisanih poslov razpravo o za industrije važnih trgovsko, carinsko in socijalno političnih vprašanjih. Za glavno skupščino vlada živahno zanimanje ter se pričakuje, da ji bo prisostvovalo mnogo zastopnikov oblastev in gospodarskih organizacij iz drugih pokrajin kraljevine. Dostop k glavni skupščini imajo le člani in vabljeni gostje. Člani se izkažejo s člansko izkaznico za leto 1921, vabljeni gostje pa z vabilom.

— g Stinnes tudi v Argentini. Iz Buenos Aires poročajo, da se vršijo med Hugonom Stinnesom in argentinskimi finančniki pogajanja za kolonizacijo južne Argentine.

— g Druga »Internacionalna vzhodna razstava in sejem« se bo vršila v Lwowu, Poljska, od 5. do 15. septembra 1922. Pod zaščito poljske vlade in s pomočjo mestne uprave, trgovske in industrijske zbornice in vseh velikih gospodarskih organizacij, bo »Vzhodna razstava in sejem« obiskana po kupovalcih iz vseh dežel, posebno iz centralne in vzhodne Evrope. Leta 1921. so se dosegli silni uspehi: Na preko 25.000 štiraskih metrov obsegajočem prostoru je razstavilo preko 1500 razstavilcev. Sem je posetilo skoro pol milijona obiskovalcev, ki so nakupili za 26 milijard poljskih mark blaga. Izmenjava produktov severovzhodnih dežel s produkti Jugoslavije se z vsakim letom večja ter je dokaz, da se vzhodni sejm za jugoslovenske producente in kupovalce izredne važnosti Popolna polasnost se dobiva pri »Targi vzhodnot« v Lwowu in pri tržnem zastopniku Aloma Company, Ljubljana. Kongresni trg 3.

Pravni vestnik.

NAŠE TERJATVE V AVSTRIJI.

Dnevnik »Jutro« je objavil dva slučaja, oziroma dve razsodbi nemške - avstrijskih sodišč o tožbah naših državljanov proti avstrijskim dolžnikom in posebno proti hranilnim zavodom (hranilnicam) na plačilo in povrnitev pri njih vloženih glavnih. Omenjeni razsodbi, glasom katerih naj zastopuje za avstrijske dolžnike plačilo dolga ali izplačilo vloženih glavnih v avstrijski, zdaj skoraj ničvredni valuti, so pa v kričečem nasprotju z dolžili prejšnjega avstrijskega, kakor v nemški Avstriji, tako tudi pri nas dandanes še vedno veljavnega državlanskega zakonika. Taka judikatura je torej za naše upnike naravnost krivična. Z vlogo glavnice v hranilnici se ustanovi med vlagateljem in dotičnim zavodom posojilna pogodba v smislu § 983. omenjenega zakona, katere večje po ravno navedenem in po § 989. dolžnika, da povrne izposojeno svoto (hranilno vlogo) v ravno taki kakovosti in v isto toliko vrednosti, kakor jo je bil sprejel, da je torej posojitelj dobil točno ravno toliko vrednosti povrnitve, kakor in kar je bil posodil. Če bi na ob času vrnitve enakih vrednotnic po § 985. tudi bankovcev ne bilo več v prometu, je dolžnik obvezan plačati dolg v drugih vrednotah, vendar pa v toliki množini, da je posojitelj popolnoma ponlačen. To velja seveda ne le za hranilnice, ampak za vsa posojila. Izjema velja le pri porabljenih predmetih, kakor na primer: pri poljskih pridelekkih (krompir, pšenica i. dr.), pri katerih po določbi § 992. zak. ni gledati na morebitni medčasni zvišek ali padec cene, se bi bila morda vrednostna cena posojenega blaga padla, ampak se zahteva povrnitev v enakem blagu in v enaki kakovosti in enaki množini kakor se je dalo in odšlo. Nastane na glede del sporov v praskanje kompetence. Po § 26. hranilnični, regulativu z dne 2. septembra 1844 in tudi po statutih hranilnih zavodov so pač za te pravne zadeve pristojna navadna sodišča. do čim pa člani 248 in 215 S. G. mirovne pogodbe odredujejo za vse med volno nastle dolžove in izrecno tudi za dolžove hranilničnih vlog posebna mednarodna sodišča, upniške in dolžniškovske urade, kakor je bilo to v »Slov. Narod« dne 4. septembra 1920 prtiljavno. Le-ta sodišča se pa menda še do danes niso ustanovila, dasiravno se imajo uveljaviti in izterjati milijonski dolgovi, oziroma milijonske terjatve naših dolžnikov. Zakaj so se te ureditve do sedanjih kritičnih časov odlašale in koliko časa bodo še visele v zraku, nam ni znano, pa tudi ne umljivo.

Bodimo pripravljeni!

V zadnjem času je pričela veleniška organizacija »Orgesch« s podvojeno propagando širiti med ljudstvo neobhodno potrebno združitev Avstrije z Nemčijo. Neposredni povod za to akcijo so bile vznemirljive vesti o neizbežnem gospodarsko - finančnem polomu Avstrije.

»Orgesch« sicer nima preveč zaslonbe med ljudstvom in zlasti ne med socialističnim delavstvom, vendar je močna organizacija, katere pristaji so večinoma najbuhši veleniški šovinisti, ki sanjajo še vedno o masčevanju. Ene glavnih opor te fašistovske organizacije so veleniški dijak, trgovci in obrtniki. Tudi veleindustriji in veleposesniki podpirajo s svojim kapitalom to iz Bavarske prenešeno organizacijo, ki se poslužuje vseh mogočih sredstev pri svojem delovanju. Nedavno so pisali socialistični listi, da je neki silno bogat vojni dobičkar »podaril« »Orgeschu« precejšnjo vsoto s hladnokrvno pripombo: Ta milijonček itak ni zrastel na nemških tleh, sicer pa ga dobim kmalu nazaj z bogatimi obrestmi! Kaj je mislil, ni težko uganiti.

Ta silno nevarna organizacija nastopa vedno in povsod javno. Kadar ji kaže, se skrije celo pod pobožno versko krinko. Nekje so pridobili celo župnika, ki je nato s prižnico zagovarjal njihovo delovanje ter celo ročal pristop k organizaciji, ki zasleduje med posvetnimi cilji tudi duševni blagor nemških vernikov! Tudi med delavstvom se pojavljajo ti predrzneži in skušajo prevartiti k sreči dobro poučene delavce, ki vidijo v svoji socialistični organizaciji edini protitež nesramni veleniški propagandi, ki razširja z lepimi nacionalističnimi puhkami misel na militaristično revanžo.

Med pristaji te organizacije so tudi učitelji, uradniki, bivši oficirji, razni plemenitaški pustolovci, pa tudi duševni delavci, ki trdijo vsestransko pomanjkanje ter se opajo z veleniškimimi imperialističnimi tendencami.

Sicer nima »Orgesch« še do sedaj nobenega posebnega vpliva pri vodstvu državne politike, vendar se zna zgoditi, da pride v odločilnem trenutku tudi do tega, ker so njeni pristaji tudi visoki državni uradniki.

Za nas Jugoslovane, ki dobro poznamo vsenemško gibanje, katerega valovi se niso umirili niti po svetovni vojni, mora biti delovanje te organizacije resen memento za

bodoče dogodke, ki morda niso več daleč, kajti obstoi samostojne avstrijske republike je v praksi nemogoče, če tudi so na dnevnem redu najmodernejši reševalni poskusi, ki naj bi zavlekli viharje umirajoče Avstrije. Zdi se da je združitev Avstrije z Nemčijo le še formalnost, kateri se upira antanta in nasledstvene države. Kdo naj zabrani to, ko pride za avstrijsko finančno neizogiben polom? In do tega pride gotovo, ker Avstrija sploh nečelo reševati izgubljenega položaja. Vse izjave to ali oni avstrijske vlade so le varanje svetovne javnosti, pred vsem veliko in malo antanta, Čehi faktično računajo s tem, čeprav se njih oficeli, politika trudi, da dokaže Avstriji njeno eksistenco pravico v srednji Evropi. Toda Avstriji v svojem brezdelju življenja na svojo državopolitično eksistenco. Seveda nimajo širše ljudske mase v resnici nobene besede pri tem za vso evropsko politiko tako važnem vprašanju. Sicer pa zadoštuje že površen pogled v zgodovino, da se more ugotoviti nemogočnost samostojne eksistence avstrijskih Nemcev, ki kot taki niso mogli nikdar — vsaj dolgo ne — igrati uloge samostojne politične države. Avstrija je mogla obstojati le iz drugorodnih narodov, predvsem iz slovenskih plemen. Ker je to sedaj izključeno, se morajo avstrijski Nemci brez ozira na gospodarski položaj združiti z Nemčijo, ker bi jih ta prešla ali pogreje itak »podlarnila«.

Na podlagi načel pripravljenosti in narodnega ujedinitelja, ki so bila in ostanejo zvezde vodnice naše jugoslovenske politike, se ne bi smeli uprati združiti veleniške Avstrije z Nemčijo v enotno narodno državo. Toda tu ne gre samo za vprašanje ujedinitelja nemškega naroda, ampak za nas v prvi vrsti za vprašanje našega narodnega ujedinitelja. Kajti kakor hitro bi se pojavili na Karavankah državni mehaniki velike Nemčije, bi bila koroška Slovenija izgubljena.

In to se ne sme zgoditi! Pripravljeni moramo biti, da v odločilnem trenutku povzdignemo svoj glas in ču treba tudi svoje puške. Mi hočemo svoje, Nemci pa naj imajo svoje. Tu leza ne maramo.

Zato ne smemo prezreti dejstva, da eksponenti veleniškega organiziranja v Orgeschu, oborožujejo neposredno za Karavankami svoje čete in da delijo orožje med prebivalstvo. Naša vlada in naša javnost morata storiti svojo dolžnost.

—os.

Razvoj tujkega prometa na Bledu.

Najbolj industrializirani del naše države je brez dvoma Slovenija; tu je industrija vsekakor zavzela lep razmah v vseh panogah gospodarstva. Dolgo časa pa je bila naša javnost brez zanimanja za važno panogo gospodarskega življenja, to je promet s tujci, ki je v tujih deželah dosegla tako visoko stopnjo, da jo nazivajo kratkomo »Fremdenindustrie«, in ki tvori n. pr. v Švicu, v Tirolah itd. bogat vir dohodkov.

Naša Slovenija je kakor ustvarjena za tujski promet, saj tudi na majhnem prostoru vna naravna čuda, ki morejo očarati tudi najbolj razvijenega tujca. Gre samo še za osebo udobnost potujočega občinstva. Železnice zveze so priljubljeno dobro, druge komunikacije tudi v redu in so podani tudi ostali pogoji za razvoj tujkega prometa.

Med vsemi slovenskimi letovišči in zdravilišči zavzema prvo mesto Bled s svojimi jezerom in svojo rajsko okolico. Že stoletja slovi ta kraj. Pred starimi časi je stalo na otoku, kjer se danes beli romarska cerkev, svetišče boginje Zive. Davno so že poznali naši dedi in pradedi moč zdravilnih voda, ki izvira iz nad jezerom. In Valvasor je pisal slavo rajskemu kraju.

Bledu so dani vsi pogoji, da se razvije v svetovno moderno letovišče. Krasnega jezera, primerna nadmorska višina, ljubka bližnja okolica, romantično ozadje, suho in zdravo podnebje, čisto b. zračenje brez megla, ozona polni vdah in ugodne železniške zveze na vse strani, vse to so momenti, ki govore v prilog Bledu. In res so bili letoviščarji, ki se so mudili na Bledu, zadovoljni z njim.

Bled je dosegel že dokaj visoko stopnjo razvoja. Letos pa lahko opazimo, da kaže tendenca znatnega razvoja. Velike gosposke in kulturne prireditve, ki se bodo letos vršile v Sloveniji, privabljajo k nam izredno mnogo tujcev, ki si bodo gotovo hoteli ogledati biser naše domovine — Bled. Predvsem pa pridobi Bled s posebnim in vsakoletnim stalnim bivanjem kraljeve dvojice v suvorbiškem dvorcu. Tu se bo zbiral politični in gospodarski svet, zastopniki ter duševne elite vse Jugoslavije. Tu se bo torej osredotočal tujski promet.

Ze sedaj se priključajo tujci v izredno obilnem številu. Prejinja leta je bil Bled navezan bolj na bližnje sosede: Hrvate, Nemce itd. Letos pa bomo imeli priliko videti Francoze, Angleže, Dance in Holandece, ki jih Italijani s svojo perflčnoščjo in z vsemi iznajdami

niso mogli odvigniti od tega. V največjem številu pa posetijo Bled naši bratje Srbi in Hrvatje.

Prvi utis, ki ga dobi danes človek, ko dospje na Bled, je živahno in žurno popravljanje, obnavljanje, prenavljanje, nje in zboljševanje, karljivo roko grade, zidajo in dopolnjujejo. Občinski svet se je zlasti zavzel za to, da se postavi čisto v dobri stanje. Povsod je videti gradivo, ki bo služilo za adaptacijo. Regulira se cesta na križišču pri vili »Vovke«. Skrajno potrebno je bilo, da se je razširila cesta pri vili »Bellac«. Regulira se tudi cesta med hotelom »Toplice«, a na potih v Alekandrovem betališču se polagajo na levi strani drobne plošče, ki ločijo banket od ceste.

Tudi poslopja se prenavljajo. Preuredili so zdraviliški park. Dosedanje les. ledenico so nadomestili z zidano. Nelepa stena drevesa, ki so mestoma evirala razgled na jezero, so odstranili in nasadili nova. Treba urediti še evatilno gradlece. Hotel »Toplice« odstranil je sranje ostanke porušenega brivakega paviljona in postavil lično leseno balustrado ob cesti od hotela do kavarnu. Tik hotela se gradi nova tema, ki bo s svojo obliko in moderno udobnostjo prva sgrada svoje vrste v Jugoslaviji. Dalje so je oglepal hotel »Petranc«, ki je vstignil staro enonadstropno poslopje in ga zamenjal s novim poslopjem. Drugo vilo so nanovo poburavane in prepleksane. Restavracija na blojskem gradu se je popolnoma prenovila. Ima lepe sobe, ki bodo ugajale ljubitelja miru in tihega uživanja prirodnih lepot. Vpejala se je tudi električna luč.

Tako vlada na Bledu na vseh kopah in krajih življenja, napredek in stremenje po boljšem. Seveda ima tudi Bled črne točke. Med te spada v prvi vrsti — prah, ki se v gostih oblakih dviga po glavnih cestah, zlasti kadar drve po njih avtomobili. Zato bi bilo umestno, da se v interesu gostov redno čišče ceste vsaj na glavnih progah.

Zanimanje vzbuja med tujci za slovenske kraje tipično pritrkavanje novih lepih ubranih blejskih zvoncev.

F. P.

Tombola!

V nedeljo ob 5. pop. vsi na Kongresni trg!

— Proslava kraljeve poroke na Polzeli je bila sijajna patriotična manifestacija, ki je bila ostala vsem v neizbrisnem spominu. Že na predvečer je bila Polzela krasno razsvetljena. Ne samo zasebne hiše in šola, tudi ceste so dobile električno razsvetljavo, katero je izvršil g. dr. Wildt na lastne stroške ter jo ta dan daroval občini stalno brezplačno uporabo z električnim tokom vred. Na dan poroke je dr. Wildt naročil sv. mašo. V dolgem sprevodu z državno zastavo in godbo na čelu je prikorakalo iz tovarne polnoštevilno delavstvo, lastnik dr. Wildt, celokupni občinski odbor, krajni šolski svet, občinstvo, požarna bramba in drugo mn. grobojno občinstvo. Po končani službovži se je premikal cel sprevod na povabilo g. dr. Wildtja zopet v tovarno, kjer je občinstvo čakalo drugo presenečenje. Celokupno delavstvo, ki je dobilo ta dan tudi polno plačo s tov. uradnim, vsemi javnimi funkcijami, nariji in vsemi drugimi uglednimi obličji, je bilo z jedjo in pijačo bogato pogostočeno. Za duševno razvedrilo je skrbela godba na pihala in moški pevski zbor. Tov. uradnik g. Vizjak je napel kralja Aleksandra in kraljici Mariji, ter se je poslala tudi vdanostna brzojavka na dvorni maršalst v Beograd. G. Peter Loparnik se je spominjal kralja Petra Osvoboditelja in ujedinitelja, kateremu so navzoči zaklicali trisraki »Slava«, ter je opozoril delavstvo na potrebo skupnega smotnega dela s podjetjem, ker le cvetoči obrat današnje uslužbenecem boljši zaslužek, zadovoljnost in srečo, ker le srečen in udejnjen narod je podlaga in bistven del srečne udejnjene države. Da bo ostalo to patriotično slavlje v trajnem spominu, je poklical g. dr. Wildt tudi kinooperaterja, ki je to slavnost ovekovečel v filmu. Ker je g. dr. Wildt četrdesetkrat državljan, zaslužil to z velikimi stroški združeno patriotično delovanje v prid občinstvu in državi občno priznanje in javno shvalo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 17. junija 1922.

— **Kraljeva dvojica** v Kranjski gori. Na praznik dne 15. t. m., je posetila kraljeva dvojica tudi Kranjsko goro, obmejni kot med Italijo in Avstrijo. Ogledala sta si prekrasno dolino Pišenco. Ljudstvo je kralja takoj spoznalo in mu priredilo prisrčne ovacije. Pred hotelom »Razor« je dal kralji ustaviti avto, kjer ga je v kratkih in jedrnatih besedah pozdravil letoviščar g. Milan Ribar, brat predsednika narodne skupščine. Med viharjem vzklikanjem se je kraljeva dvojica odpeljala. Kljub temu, da ljudstvo ni bilo obveščeno o visokem posetu, se ga je vendar v naglici nabralo veliko število. Upamo, da jima je ugajal priprost pozdrav ljudstva predvsem pa naše gore, ter pričakujemo, da ju bo prihodna lepota teh krajev zopet privabila v našo sredo.

— **Minister zunanjih del** na Bledu. Iz Beograda javljajo: Včeraj popoldne se je z ljubljanskim brzovalnikom odpeljal na Bled minister zunanjih del dr. Momčilo Ninčič, da poroča kralju o zunanje-politični situaciji. Z Bleda se minister povrne začetkom prihodnjega tedna v Beograd. Minister dr. Ninčič je prispel danes popoldne v Ljubljano, kjer ga je sprejel pokrajinski namestnik Ivan Hribar in se takoj odpeljal dalje na Bled.

— **Občni zbor »Narodne tiskarne«** se je včeraj vršil v uredniških prostorih »Slovenskega Naroda«. Mesto bolnega predsednika dr. Ivana Tavčarja je vodil zborovanje podpredsednik dr. Alojzij Kokalj. Zastopanih je bilo 218 delnic. Izbrano poročilo o gospodarskem stanju podjetja je podal upravni odbor in dr. Ivo Tavčar. Njegovo poročilo se je odobrilo. Na predlog revizorja Petra Grasselli se je dal upravni odboru absolutoriji. Občni zbor je sklenil, da se kakor doslej izplačuje za vsako delnico dividenda v iznosu 20 kron. Iz čistega dobička se je votiralo 80.000 kron za pokojninski sklad. V novi obor so bili izvoljeni: Dr. Ivan Tavčar kot predsednik, Aleksander Hudovernik, dr. Alojzij Kokalj, dr. Danilo Malan, dr. Vladimir Ravnihar, ing. Fran Tavčar, dr. Ivo Tavčar, dr. Karel Triller in dr. Konrad Vodušek kot odborniki in Peter Grasselli, Ivan Knez, dr. Janko Kersnik in Urban Zupanc kot revizorji.

— **Z univerze.** Za rektorja ljubljanske univerze za leto 1922/23, je bil izvoljen prof. bogoslovski fakultete dr. Aleš Ušeničnik.

— **Nov slovenski list.** V Zgor. Radgoni je pričel izhajati tednik »Samouprava« kot organ narodno radikalne omladine. List stane do konca leta 12 dinarjev. »Samouprava« je glasilo slovenskega dela radikalne stranke. Kot glavni urednik podpisuje dr. Leopold Lénard v Beogradu.

— **Konfiskacija republikanskega glasila.** Zadnja številka Novačanovega glasila »Naša vasa«, ki se tiska v Rodetovi tiskarni v Celju, je bila zaplenjena, ker hulska na ostuden način proti edinstvu države. Nobene popustljivosti in rahločutnosti ne zaslužita tudi mariborska klerikalna lista, ki sta zastupljala že dovolj dolgo slovensko ljudstvo, zlasti v obmejnih krajih. Edinstvenost države mora biti vsakemu pravemu Jugoslovencu nad vse.

— **Osebnost.** G. finančni svetnik Avgust Sedlar, predstojnik davčnega okrajnega oblastva v Celju je predstavljen v Maribor in nastopi te dni svojo novo službo. Bil je koncilijant in priljubljen kot vodja urada ter izredno delaven tudi izven službe. V korist občine je deloval že v gerentnem svetu in tudi v novozvoljenem občinskem odboru. Pridobil si je v Celju mnogo prijateljev, ki ga bodo pogrešali.

— **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrl trgovec in hišni posestnik g. Hinko Seljak po dolgi hudi bolezni. Bil je podjeten mladem možu, ki je bil rvest naš somišljenik, ohranjen blag spomin, preostali mladi jekleno sočasje.

— **Dve magistratni stanovanjski hiši.** Mestna občina zgradi dve stanovanjski hiši za svoje uslužbence, in sicer dvonadstropno hišo za uradnike s pritrkljanim ter dvonadstropno hišo za delavce s stanovanjem dveh sob in kuhinjo ter pritlikljam. Vprašanje je, kje jih zgradi. Gotovo je, da se ena hiša postavi na Prulah, tam, kjer stoji že dograjena mestna hiša za uradništvo. Druge se namerava zidati ali za Bežičevim ali na Prulah. Mestni svet poleg artiljerijskih delavcev za Bežičevim že ni kanaliziran, toda ondi je material (gramoz in pesek) na licu mesta na razpolago ter je stavbni strošek en. Na Prulah je kanalizacija že izvedena, toda teren je neugoden zaradi velike vlage in manjše stabilnosti. Izvedba dveh hiš na istem prostoru pa bi bila cenejša zaradi sočasnega dela, lažjega nadzorstva i. dr. Vprašanje se torej že proučuje.

— **Napredka želimo!** Piše se nam: Letos se so izletli na vse strani naše

lepe domovine tako oživili, da je vsako nedeljo in praznik povsod vse polno tujcev. Gotovo je, da gostilničarji pri tem prav dobro zaslužijo in da prodajo vse, kar imajo. Vsa čast onim, ki skrbijo, da so izletniki postreženi. Prav veliko je pa tudi takih, ki se v razmere ne morejo in ne znajo čisto nič vživeti. Zgodilo se je mi v teku treh izletov slučaj, da me je gostilničar prav grobo odri, drugod pa da sploh nisem dobil ničesar, dasi je gostilna v ljubljanski okolici na glasu kot ena najboljših. Drugod je zopet ta originalnost, da zgube ljudje glavo, če pride deset oseb več v gostilno kot normalno. Letajo sem ter tja, prinese vsak četrt vina, vsak golaž zase na mizo, najlepše pa je, da v takih slučajih puste le natakarike stree, dočim gospod od strani gledajo in se zadovoljno smehljajo nad tolikim obiskom, namesto da bi pomagali nasititi lačne in napojiti žejne. Mi, ki smo takim prizorom vajeni, ker smo jih doživeli že večkrat, sicer ne zamerimo, zamerili nam pa bodo oni tujci, ki prihajajo od zunaj k nam in ki nam bodo to mečkanje in, rekli bi, omalovaževanje gostov šteli v prav velik greh. Zato bi bilo želeli, da lastniki naših gostiln v tem oziru store, da ne bo takih pritožb. Ne bodimo ozkostranski vaščani z omejenim obzorjem, ampak pokazimo, da smo glede občejanja in vpljudnosti s tujci in gosti na tisti višini, ki je potrebna, da se ne bo nihče spotikal.

— **Vodnikov trg se očisti.** Namreč tistih neokusnih stojnic in barak, ki obrobajo trg od Vodnikovega spomenika do nekdanje Mahrove hiše. Čas je že, da izginejo te med vojno in po vojni nastale stavbe na kolih. Tu se prodaja galanterijsko in manufakturno blago, dasi je dovolj trgovin za te stroke. Mestni magistrat odstrani vse te barake in preuredi razstavitve ostalih prodajalcev na tem trgu. Z estetičnega in higijskega stališča je urejenost razmer že skrajno potrebna. Marsikatera baraka izgine popolnoma, ker je povsem neupravičena ter služi le prekupevanju. Zares potrebne stojnice pa se premeste k zidu sedanjega Impeyovega poslopja. Zeleto je, da se z baraknim mestom v mestu radikalno pomete!

— **Nov kino v Šiški** se odprl prične s predstavami začetkom julija t. l.

— **Ravnateljstvo »Jadranske banke«** nas naproša za sledečo objavo: »Jutro od 15. junija t. l. objavlja pod naslovom »Jadranska banka kaznovana« vest, da je minister financ kaznoval »Jadransko banko« s globo od Din. 100.000.— zaradi nekkih nedovoljenih manipulacij z devizami, ki bi se bile morale oddati Narodni banki. Upravi »Jadranske banke« o tej globi ni ničesar znanega. Ravnateljstvo prevzema za devizno kupčijo zavoda pred upravo in javnostjo polno odgovornost. Vest »Jutro« od 16. junija t. l. pod naslovom »Prva izgubljenica pravda »Jadranske banke« ne odgovarja resnici: glede tožbe kakšnega bivšega nameščena »Jadranske banke« proti zavodu do danes sodišče ni sklenilo ali objavilo nikake razsode. — Z oddilnim spoštovanjem Ravnateljstvo »Jadranske banke«.

— **Zlet k Sv. Ahacju.** V nedeljo 25. junija bodo na gori Sv. Ahacija pri Turjaku praznovali spomin na zmago nad Turki leta 1593. Ta dan je tudi cerkveno žegnanje. Ta dan izletniki kaj radi prihajajo na goro od vseh strani, zlasti pa iz Ljubljane. Gora je 750 metrov visoka. Razgled z gore je prekrasen: pred teboj leži Ljubljansko polje z Ljubljano, v daljavi pa se podirajo Kamniške planine, nad Kamnikom leži v razvalinah stari grad, kamor so dobivali svoje dni znamenja od Sv. Ahacija, da grede turške čete proti Ljubljani. Na Sv. Ahacju kažejo votlino, kjer se je baje Primož Trubar skrivaj prebajal. V cerkvi sv. Ahacija je shranjen mašni plašč, narejen iz obleke Hasana paše. Za izletnike bo ob povratku dobro poskrbljeno na Turjaku v narodni gostilni pri Brajerju. — A. Pritekelj.

— **Ubožnica v Japljevi ulici.** Mestna najlepša in največja ubožnica v Japljevi ulici se mora razširiti. Prvotno so ji mislili prizdati nov trakt, toda praktičneje in ceneje bo, nadzidati še eno nadstropje. Mestni stavbni urad je izvršil že načrte, razpišejo se stavbna in druga dela ter se prihodnji mesec z nadzidavanjem prične. V novem nadstropju se pridobi prostora za 130 oseb. S tem bo omogočeno premestiti vse ubožice, ki morajo bivati sedaj v stari, zdravstvenim prepisim neugodovarajoči ubožnici na Karlovski cesti. V novi ubožnici dobe ubožice ne le smatno stanovanje, temveč tudi zadostno in dobro hrano.

— **Kopalnica v Celju.** Celje ima tri letna kopalnica, možko in damsko v mestnem parku ter staro slovensko plavalnico »Diana« ob okrajni cesti v Polulah. Odprta so že od 1. junija in dobro oskrbovana. V mestnem kopalšču v parku je svizal obč. odbor cene za 100%. — Parno kopalnico se nahaja v Benjamin Ipavčevi ulici ter bo v poletnem času odprto vsled velikih rezijskih stroškov le ob petkih in sobotah. Toliko v vednost občinstvu, ki prihaja večkrat v Celje.

— **Prodaja občinskih hiš** v Celju. Občina Celje poseduje izza časa nemškega občinskega odbora celo vrsto poslopij, ki so jih Nemci kupili iz bojazni, da bi prišla v slovenske roke. Danes so te hiše za mesto velik balast in obremenjujejo občinsko gospodarstvo. Zadnji proračun izkazuje v tem oziru velikanski primanjkljaj. Občinski odbor je radi tega sklenil v svoji zadnji seji, da proda na javni dražbi v najkrajšem ča-

su vse objekte, ki ne služijo mestu v upravne svrhe. Z izkupičkom se lahko poravnava ves občinski dolg.

— **Poštna nabiralnica St. Danijel.** Z 10. junijem t. l. se je poštna nabiralnica St. Danijel začela odpreti in se je uvedlo v kraju St. Danijel dostavljajo poštne pošiljke po selskem pismonosu pošte Prevalje. Dostavljalo se bo vsak ponedeljek, sredo in soboto.

— **Zahvala.** Odbor podmladka »Rdečega križa« se najsrčneje zahvaljuje g. dr. M. Ambrožiču za strokovnaja predavanja pri zdravstvenih kinematografskih predstavah v kino »Tivoli«. Ljubljanska ljudskošolska mladina, ki je prisostvovala tem predstavam, je sledila z velikim zanimanjem otušskemu razumu dostopnim izvajanjem g. dr. M. Ambrožiča. Odbor podmladka »Rdečega križa«.

— **Krajevni repertorij za Slovenijo.** Izdal in založil naslovni oddelček anononnega in informičnega zavoda Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. Velja za Slovenijo in Prekmurje. Pri vsakem kraju je navedena občina, pošta, sodišče in glavarstvo. Repertorij bo dobiti služil uradom in privatnikom, zato ga priporočamo.

— **Trgovcem in industrijcem.** Egiptska vlada ima v Kairu pri finančnem ministru urad za trgovino in industrijo, kjer se nahaja poseben oddelček za kataloge in cenike tvrdk. Zbirka šteje do sedaj okoli 15.000 katalogov iz vseh delov sveta ter služi kot najboljši informacijski sredstvo, katero uporabljajo trgovski krogi dnevno. Imenovani urad za trgovino in industrijo poziva vse trgovce in industrijalce, naj bi mu vposlali kataloge in cenike svojih podjetij. Naslov urada je: Bureau of commerce and industry, Cairo 12, Sharia Fahmi.

— **Zahvala.** Vam vsem, ki ste darovali v denarju in blagu za pogoščenje naše šol. mladine na dan poroke kralja Aleksandra, prisrčna zahvala! Posebno še gospoj Neži Vilfan in sinu gosp. Francu Vilfanu za darovanih 100 K in 100 polakice; gospoj Polakovi za moko; gospoj Šmonovi in gospicima Angeli in Katici Brezovar za ves trud pri pečenju tako ogromnih štrukljev! Šolsko vodstvo na Črnučah.

— **Popravl!** Vzile kolikor možno skrbni korekturi ostajajo tiskovni pogrški, ki jih treba naknadno popraviti. V poročilu o slavnostni razsvetljavi na Bledu je citati med posebno okusno razsvetljenimi poslopji... Hotel Triglav (Stanko Majcen), Hotel Klemenčič... V poročilu o Slovenkah v Beogradu citaj... za vezilo naprednih Slovencev, za antikne, iz čistih (ne českih!) srebrnih niti... V listku o 10 letnici Askerčeve smrti v 4. stolpcu citaj... umetnik najširšega slovanškega in svetovnega obzora... V kritiki o predstavi dramatič. šole citaj glede režije... občutja bogato režirana (ne bogato!).

— **Prostovoljna smrt.** Anton Friesel, rodem iz Češkega, urarski pomočnik pri urarju Strohmayeru v Celju, si je v soboto okrog 14. popoldne v Polulah pri Celju privzel kamen okoli vratu, napolnil tudi žepe s kamenjem ter se vrnil v Savinjo. Kmalu na to so ga potegnili mrtvega iz vode. Alkohol ga je spravil v obup in smrt.

— **Zalostna smrt.** Slaboumni Alojzij Sagadin iz Podložja pri Ptuj je radi bolečin v trebuhu spil eno osminko terpentinskega in eno osminko črnega olja. To je nesrečneža seveda takoj zvil, da je mrtev obležal.

— **Svojo ženo zadavil.** V Sv. Boffenu pri Središču na Stajerskem se je zgodil bestialen zločin. Andrej Lichtenvallner, popolnoma propal in planosti dušev, je dne 12. t. m. privabil svojo ženo v klet in jo tam zadavil. Pred tem činom je zaklenil vsa vrata, da ne bi nihče prišel na pomoč. Lichtenvallner je znan nasilnež. Pred 13 leti je ustrelil svojega soseda Pintarja v Jastrebnih, ker mu je ta zabrusil v obraz nekaj trdih besedi. Bil je obseden na več let težke ječe, ki jo je odsedel. Pred dvema letoma se je po prestani kazni vrnil domov in se poročil s posestnico Marijo Zorec. Njun zakon pa ni bil srečen. Žena je zahtevala sodnijsko ločitev od moža. Ker se pa ni dal odstraniti iz hiše, so ga nasilno deložirali. To ga je tako razkačilo, da je ženo zadavil. Morilec Lichtenvallner je bil aretiran.

— **Ravni vltovi.** V poštni urad na Rečici ob Paki so vltovi v noči 12. junija neznanj tatovi in odnesli okoli 12.000 kron gotovine in vse znanke, ki so se nahajale v predalu. — Neznani tat se je splazil skozi okno v sobo posestnika Vinkota Bračka v Dobrenju pri Mariboru in odnesel razno perilo, obleko itd. Bračko ima 14.500 kron škode. — Ravnotam je bilo tudi vltovljeno pri posestniku Florjanu Svarbauerju ter odnešeni dve listnici z denarjem v skupni vrednosti 7070 kron.

— **Dva vltova v Celju.** Od sobote na nedeljo sta se izvršila dva vltova. Neznani zlikovci so vdrl v Ropasovo pisarno v Gosposvetski ulici in v slaščičarno v Mestnem vrtu. Zadnji čas so po mestu mrazne razne tatvine, tudi nadlegujejo razni delamrznji berati ljudi po stanovanjih.

— **Vojaki koncerti** so vršili danes, v soboto, zvečer v hotelu »Struželje«.

— **Pavel »Ljubljanskega Zvonca«** Udeležite se v nedeljo dne 18. t. m. popoldne polnokvetilno pogreba našega ustanovnika in društvenega podpornika g. Hinka Seljaka. Zbirališče točno ob četrti na 6. na Karlovski cesti, vogal Vožarske poti.

— **Zavodni za slepe** in Invalidskemu domu v Ljubljani je daroval g. Simon Klimanek v Ljubljani po 350 litrov ekisaneve vina, za katerega se mu upraviteljstvo gornjih zavodov v imenu svojih gojencev najpriščneje zahvaljuje.

Najnovejša poročila.

KASACIJSKO SODIŠČE POTRDILO OBSODBO PROTI STEJČU.

— **Beograd, 17. junija.** (Izv.) Kasacijsko sodišče je potrdilo prizivno sodbo apelacijskega sodišča, oziroma sodbo sodišča za mesto Beograd, s katero se obsoja atentator Stejč na smrt, oziroma njegovi sokrivci na večletno ječo radi poskušene atentata meseca junija 1921, oziroma poskusa državnega prevrata. Kasacijsko sodišče je sodni akt odstopilo ministru pravde, da v smislu § 283. kaz. pr. r. izposluje pri kralju pomilostjenje na smrt obsojenega atentatorja Stejčja. V smislu določil gorenjega paragrafa je ministrstvu pravde dano na svobodo, da predlaga pomilostjenje ali pa ne.

VOLITVE V OBLASTNE SKUPŠČINE.

— **Beograd, 17. junija.** (Izv.) Kakor je izvedel Vaš dopisnik, se izvedejo dne 28. julija t. l. volitve v oblastne skupščine na podlagi za-

devnih določil ustave. Tekom 10 dni izide imenovanje velikih županov, ki imajo prijaviti vse potrebno za volitve.

PREDKONFERENCA V HAAGU. RAZDELITEV DELA. — RUSKA DELEGACIJA PRISPE V HAAG.

— **Haag, 16. junija.** (Izv.) Danes ob 11. dopoldne je bila plenarna seja predkonference, ki ima v glavnem določiti delovni program strogo strokovne vsebine brez vsakega političnega ozadja. Sprva je razprava pokazala globoka načelna nasprotstva med belgijsko (francosko) koncepcijo in stiščem ostalih delegacij. Belgijski delegat Cattier je predlagal, da se naj izvolijo za proučavo ruskih dolgov, privatne lastnine v Rusiji in kreditov Rusiji posebne komisije oz. podkomisije 11 članov. V tej komisiji naj odpošljejo v glavnem svoje delegate Francija, Belgija, Italija, Britanija in Japonska. Prvotno ni bil doseže sporazum in šele na popoldanski seji je konf. sprejela belgijski predlog. Konferenca je tudi načelno sprejela predlog, da imajo komisije le strokoven značaj brez vsake politične nianse.

— **Berlin, 16. junija.** (Izv.) Posebna ruska delegacija za konferenco v Haag je definitivno določena. Delegacija obstoja iz štirih glavnih voditeljev: predsednik delegacije je Litvinov, dalje so zastopani v vodstvu delegacije Krasin, Rakovski in Krasinski. Delegaciji je pridruženo 11 strokovnjakov. Četiri se vedno biva v Berlinu, kjer sprejme delegacijo, da ji da podrobnejša navodila za konferenco v Haag.

— **Berlin, 16. junija.** (Izv.) Poslanik sovjetske Rusije v Berlinu, Krasinski, odpošlje z aeroplanom v Moskvo, da more dobiti v najkrajšem času potrebna navodila od sovjetrov. Daljše konference bo imel z vsemi vodilnimi komisariji in tudi ostalimi sovjeti. Iz Moskve se povrne prihodnji teden, na kar bo delegacija takoj odstopovala v Haag.

— **Haag, 16. junija.** (Izv.) Obenem s konferenco za ureditev gospodarskih odnosov z Rusijo zboruje v palači miru mednarodno razsodišče.

DIPLOMATIČNI UMIK FRANCIJE.

— **London, 17. junija.** (Izv.) Poročila iz Pariza naglašajo novo orientacijo Francije v ruskem problemu in v problemu vojne odškodnine. Obisk Poinecarja v Londonu se živahno komentira. Pričakujejo pa tudi, da haški konferenci uspe rešiti ruski problem in zadovoljiti Francijo.

TIROLSKI KLERIKALCI ZA KULTURNI BOJ IN ZA HABSBURŽANE.

— **Innsbruck, 16. junija.** (Izv.) V zadnji seji delavnice zbor se je vnela ostra debata med klerikalno večino in opozicijsko manjšino, ki jo tvorijo socialni demokrati in vsenemci. Opozicija je namreč zahtevala poddržalnost šolstva z ozirom na klerikalne kulturnobolne priprave. Vsenemski poslanec dr. Mühlreiter je opozoril na nedavno ustanovitev klerikalnega društva proti nemoralnosti, katero so ustanovili škof dr. Waitz ter generala Dankl in Verdross. Govornik je izjavil, da je glavni namen tega društva monarhistično-habsburška propaganda. Tirolska delna vlada mora energično nastopiti proti tej legitimistični akciji. Zastopnik socialno-demokratske manjšine, Rappoldi, je izjavil, da se socialni demokrati ne bojijo napovedanega kulturnega boja in da bodo skupno z vsemi svobodnimi elementi stopili v boj proti klerikalizmu.

IZ AVSTRIJE.

— **Dunaj, 17. junija.** (Izv.) Finančni minister predloži avstrijskemu parlamentu prihodnji teden finančni načrt o ustanovitvi emisijske banke. Neprestano delujejo trije odbori, ki imajo nalog izdelati pravila, organizirati finansiranje banke in določiti bodoči devizni promet.

— **Dunaj, 17. junija.** (Izv.) Na včerašnji seji borznega sveta je bilo sklenjeno, da dunajska borza posluje samo trikrat na teden in to v ponedeljek, sredo in petek.

TIROLCI PROTI USTANOVITVI NOVE AVSTRIJSKE EMISIJSKE BANKE.

— **Inomost, 17. junija.** (Izv.) Trgovska zbornica odpošlje dunajski zvezni vladi daljšo spomenico, v kateri se odločno izreka proti ustanovitvi nove avstrijske emisijske banke. Spomenica naglašja, da mora zvezna vlada popreje popražati za mnenje vseh trgovskih, industrijskih in tudi kmetijskih organizacij oz. javnih za to merodajnih korporacij.

Borzna poročila.

— **Zagreb, 17. junija.** Prosti promet. Kurzi v kronah). Devize: Curih 55.25, 56.—, Pariz 25.75, 26.10, London 1310.—, 1320.—, Berlin 94.—, 95.—, Dunaj 1.85, 1.90, Praga 570.—, 574.—, Trst 14.70, 14.80, Newyork 285.—, —, Budimpešta 29.50, 29.75. Valute: dolar 284.—, —.

— **Curih, 17. junija.** (Izv.) Predborza: Zagreb 1.7750, Berlin 1.65, Dunaj 0.038, Praga 10.075, Milan 26.25, Budimpešta 0.515, London 23.446, Pariz 45.—, Newyork 5.255.

— **Dunaj, 17. junija.** Predborza. Zagreb 55.50, Berlin 51.52, Praga 316.—, 318, Milan 825, Curih 3160, London 70.000, Newyork 15500, Pariz 1400.

— **Milan, 16. junija.** Zagreb 6.975, Berlin 6.40, Praga 38.30, Pariz 175.25, London 89.80, Newyork 19.75, Curih 378.—.

— **Curih, 16. junija.** (Direktno. Oddano ob 17.35). Zagreb 1.829, Berlin 1.651, Milan 27.301, Praga 10.09, London 23.481, Pariz 46.101, Newyork 5.256.

— **Trst, 18. jun.** (Oddano ob 16.20). Beograd 27.55, Berlin 6.35, Praga 38.13, London 89.25, Curih 378.—, Pariz 175.—, Newyork 19.80.

Socijalni vestnik.

SOCIJALNO ZAVAROVANJE TRGOVSKIH NAMEŠČENCEV.

Novi zakon o socialnem zavarovanju delavstva stopi dne 1. julija t. l. v veljavo. Zakon določa med drugim centralizacijo bolniških blagaj in odreda, da morajo privatna bolniško-podporna društva likvidirati in izročiti vse svoje premoženje bolniškim blagajnam. Ureditev socialnega zavarovanja prehaja tedaj z vsvo svojo aktualnostjo v postavno obliko. Novi zakon določa trojno zavarovanje: a) za slučaj bolezni, b) za slučaj onemoglosti, starosti in smrti ter c) za slučaj nesreče. Znano je, da nosijo bolniške blagajne največji riziko pri delavstvu težke industrije. Ta riziko skušajo kriti iz dohodkov, ki bi jih plačevali trgovski nastavlenci in nameščenci v ostalih podjetjih. Zakon ugotavlja dalje izjemno glede zagrebškega trgovskega podporne društva »Merkur«. To društvo ne likvidira po določilih zakona in bo še dalje obstojalo, imeti pa mora 2500 članov.

V zadnjem času so se začeli trgovski krogi zanimati za to vevlačno socialno vprašanje. Trgovski nastavlenci in nameščenci skušajo potom svoje lastne organizacije pridobiti na polju socialnega zavarovanja položaju primerne ugodnosti, ki jih je dosedaj dajalo »Trgovsko-bolniško in podporno društvo v Ljubljani«. To društvo je prvotno štel 1000 rednih članov. V zadnjem letu pa se je to število radi živahnega in pozornega delovanja dvignilo na 1900 članov. Upati je tedaj, da doseže društvo v najkrajšem času gotovo, v zakonu določeno število, kakor zagrebški »Merkur«. Pomisliti je treba, da to društvo lahko deluje zelo uspešno in blagonsko za trgovske nameščence.

Trgovsko bolniško in podporno društvo je bilo z ozirom na sedanj položaj primorano, sklicati izredni občni zbor. Predsednik in ravnatelj Alojzij Lilleg je na kratko označil cilje izrednega občnega zbora. Tačnik Ivan Volk je na to poročal o situaciji, v kateri se z ozirom na novi zakon soc. zavarovanja sedaj nahaja »Trgovsko bolniško podporno društvo«. Omenjal je, da to društvo že stopilo v stik in pogovor z zagrebškim »Merkurjem«, ki je z največjo blagohotnostjo takoj izjavil, da razširi svoj delokrog tudi na Slovenijo. Društvo v Ljubljani naj bi bilo avtonomno. Tačnik je nato predlagal, da izredni občni zbor poda odboru splošno pooblastilo v svrhu sestave novih pravil, oziroma izpremembe sedanjih društvenih pravil v smislu novega zakona o socialnem zavarovanju. Izredni občni zbor je soglasno potrdil pooblastilo na kar je bil občni zbor zaključen.

Pristopajte k „Jugoslovenski matlici“!

Mariborska porota.

Grozodejstvo iz Prekmurja.

V noči na Jožefov praznik se je v Bodoncih v Prekmurju izvršil zverinski zločin, kakor jih na sličnih zločinah si- cer bogata kriminalistika na našem ob- mejnem ozemlju malo pozna. Ker zločin- ci svoje dejanje v podrobnem taje ter zavračajo krivdo drug na drugega, je težko ugotoviti pravo sliko, to tem manj, ker tudi porotna razprava ni mogla ugotoviti pravega razloga, zakaj sta hčeri umorili svojega očeta. V hiši št. 91 je stanovala družina Makari. Mati je umrla, oče alkoholik in slaboum se je čutil kot gospodarja male na otroke razdeljene posesti. V to družino se je priženil Janoš Veron. Na večer praz- nika sv. Jožefa je oče Miha Makari praz- večerjo igral harmoniko. Po večerji se je radi prodaje krme vnel prepir. Ko se je stari Makari slišal, sta ga napad- li njegovi hčeri Franciška in Tereza ter z Janošom Veronom, vsak z enim topor- iščem, sgrudili na tla. Na tleh ležeče- mu so z vrvo zadržali vrat. V brez- upnem smrtnem boju je Makari klical na pomoč, slišala ga je mimoidoča žu- panova žena, ki je o tem obvestila žu- pana, kateremu se ni zdelo vredno, se zanimati za povod obupnih klicev. U- morjenega so zanesli v klet ter ga tam, kjer je viselo meso, tako obesili, kakor da bi bil Makari izvršil samomor. Ker je že krvavel, so ga izmili ter pre- oblekli, spodmaknili stolec ter odšli k sosedu Caru, kateremu so potožili, da jih stari preganja. Okoli 2. ure zjutraj jih je Car odpravil domov, češ zdaj se je Makari gotovo že pomiril. Ko so pri- šli domov, so markirali, kakor da bi o- četa iskali. Nato so alarmirali sosedo, češ oče se je obesil. Vidno poškodbe

na umorjenem in rane okolinosti pa so dale povod k sumu, da se je tu go- dil sverinski zločin. Orošniki so našli krvava toporišča ter aretirali vse tri osumljene. Isprva se prisnili z zago- vorom, da jih je oče s sekire napadel, da so se pred njim le branili. Posreje- so je sot Veron skušal oprostiti okriv- de na umoru z zagovorom, da je on pri- šel v hišo, ko je bil Makari že mrtev in da je že mrtvega pomagal na protnjo svoje žene Tereze ter vsakinej Franči- ške prenesti v klet ter ga tam obesiti. Tudi ženski se izgovarjati druga na drugo, ne kaže nobenega kesanja. Po- rotniki so potrdili za vse tri glavna vprašanja na umor. Obsodba: Janoš in Tereza Veron smrt na vešalih, Franči- ška Makari (ker še ni dopolnila 20 let) na 15 let težke ječe. Vsi trije so ob- sedbo sprejeli mirno, a prijavi so ni- nostno pritožbo. Mučno razpravo je vo- dil v. a. s. Storgar.

Darila.

Upravi našega lista se poslali:

Za akad. slik. Hinko Smrekarja: Uradništvo Jadranske banke, podru- žnica v Ljubljani Dln 80.

Srčna hvala!

Poizvedbe.

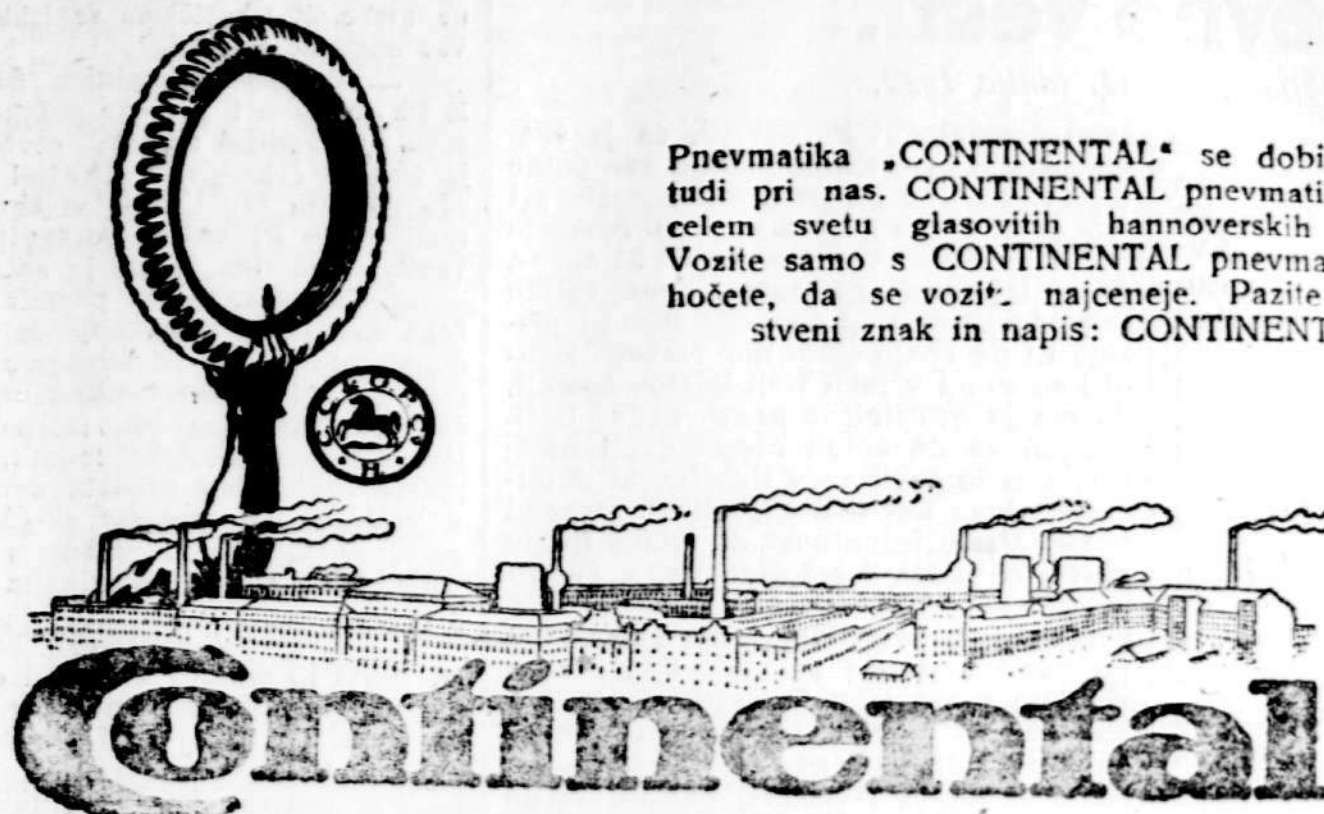
— Izgubila je zapustnico (z biseri) ru- sha dama, ali v kito „Ideal“, ali v kavarni „Zvezda“ ali pa po poti v Šiško. Naidite- li, ki jo vrne, dobi nagrado. Naslov: Spodnja Šiška, Kneževa ulica 254. (Rus.)

Glavni urednik:

RASO PUSTOSLEMEK.

Odgovorni urednik:

IVAN PODRŽAJ.

Pnevmatika „CONTINENTAL“ se dobiva sedaj tudi pri nas. CONTINENTAL pnevmatika iz po- celem svetu glasovitih hannoverskih tvornic. Vozite samo s CONTINENTAL pnevmatiko, ako hočete, da se vozi* najceneje. Pazite na var- stveni znak in napis: CONTINENTAL

Glavno zastopstvo z Slovenijo:

VIKTOR BOHINEC, LJUBLJANA, Poljanska c. 5.

Brzloavi: CONTINENT. Telefon: 599.

Zadruga srdavičarjev za Slovenijo raznana

da je počenši z 20. junijem cena pokalčev in malim sifonom po 6 K na obrato- vališču.

Povišanje cen je nastalo vsled podražanja sifonskih in pokalčnih steklenic. Tovarna zahteva za si- fonsko steklenico 120—200 K, za pokalice pa 40—50 K.

Izguba steklenic je tako ogromna, da da ni mogoče kriti izgube z doseda- njimi cenami, prosil se naj, blagoviti ob- čin tvo vzeti na znanje povišanje cen

Cevi iz kamnine prvovrstnega domačega proizvoda, ima stalno v zalogi: „OBNOVA“ gradbena dr. z o. z. Ljubljana

Prvovrstna **PUCH-KOLESA** pnevmatike in vse potrebščine kupite najceneje pri tvrdki **IGN. VOK.** Specialna trgovina šivnih strojev in koles Ljubljana, Sodna ul. št. 7.

Poslovodja tovarne žel plemeniti službo. Udeležiti se lahko tudi kot družabnik z večjim zneskom. Več knjigovodstva in korespondence. Zmožen poleg slov. jezika še nemščine, srbohrva- ščine, italijansčine, ruščine in češčine. Ponudbe pod sifro „Poštenost in zmož- nost“ poslati na anončno družbo Atoma Company, Ljubljana Kongresni trg 3.

Mizarskega delovodjo

z daljšo prakso, ki je več izdelovanja finega pohištva, sprejme za stalno večja tovarna pohištva v Ljubljani. Ponudbe in izpriče- vala naj se naslovijo na tovarno pohištva J. J. Naglas, Ljubljana

SCHNEIDER & VEROVŠEK

TRGOVINA Z ŽELEZNINO IN POLJEDLSKIMI STROJ

ima zopet v zalogi vse poljedelske stroje, kakor sepešne, mlitnice, slarnoraznizne, čistilnice, preše in mlne za sado, ter pluge in kose iz znano prvovrstnih tovarn.

Za košnje priporočamo znamenite prvovrstne ameriške kosilne stroje „McCormick“ in „Deering“. — 2 rezervni deli naših kosilnih strojev lahko iz naše zaloge takoj postrežemo.

Vse po najnižji dnevni ceni.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom smrti mojega ljubljeneega soproga, gospoda

Maksa Sartory

izrekam tem potom najpriščnejšo zahvalo. — Posebno pa se zahvaljujem veletrgovcu g. Milko Jesihu in njegovi obitelji za požrtvovalno naklonjenost in tolažila v moji veliki nesreči, dalje g. dr. Svigelju, pevskemu zboru „Slavec“ za gniljive žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev in vsem onim, ki so spremlili draga pokojnika na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 10. junija 1922.

Marija Sartory
soprega.

Soler-monter

izšče službo. Ima večletno prakso in dobra spričevala. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4:08

Zanesljivega hlapca

samca, k dvema konicema srečnje takoj A. Rojima, Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 8. 4:02

Velika domača za arvalnica spojne za Ljubljano in okolico

akviziterija

s stalno plačo ter provizijo. Ponudbe na upravnistvo Slov. Nar. pod „Stalno akviziter“ 4504 4504

Vdova

inteligentna, simpotna, vajena vseh hišnih del, želi službo pri mali obite- lli ali gospo. Ponudbe pod „Zanesljiva 4431“ na upravo Slov. Naroda. 4431

Prva slovenska tvornica lesenih žaluzij

Weissbacher lesnopriskrba družba z o. z. Ljubljana, Dunajska cesta 66, izdeluje vsakovrstne žaluzije in sprejema vsa v to spadajoča popravila.

Telefon 114. Brzloavi: Weissbacher, Ljubljana

Sobo

najraje s hano v hiši, išče mlad go- spod. Za takoj ali pozneje. Ponudbe pod „Sam“ na upravo Slov. Nar. 4527

Pes dalmatinec

lep, 9 m. star, se proda. Florjanska ul. 24, dvorišče levo. 4530

Stavbna parcela

z njivo se proda v Ljubljani. Naslov v uprav. Slov. Naroda. 4512

Mesarska stojnica

Podpisana naznanjam sl. občinstvu, da sem otvorila svojo lastno stojnico v Solksem drevoredu in se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Marija Kuoč mesarica, Ljubljana. 4508

Hiša

z vedne močjo, pripravna za vsako obrt se proda. Cena po dovoru. Andrej Praprotnik, izdelovatelj verig, Kamna gorica. 4398

Meblovano

mesечно sobo

v sredini mesta išče soliden gospod. Več se oizve pri vratarju hotela Tratinik.

Zenitna ponudba.

26letni žel. poduradnik z večjo gotovino želi znanja v svrhu ženitve z 18 do 24letno gospodično, duševno izokrazeno, vitke postave, vselega značaja, v go- spodinjstvu izvežbano, s primerno go- tovino ali hišo. Bodočnost zagotovljena. Tajnost zadržana. Semo resne ponudbe s sliko pod sifro „Odkritostičnosti 4523“ na upravo Slov. Naroda. 4523

Par'etne deščice

iz slavonske- ga hrasta strešno lepoko, lesni cement dobavljam v vsaki množini najceneje. I. Jug-slovenska tvornica Bakula Jos. R. Puh, Ljubljana, Graduška ulica 22. Telef. 513.

Trgovski nastavljenec

železninar z d'lišo prakso, se trajno sprejme z boljšim pogoji. Ponudbe od „Nastavljenec“ na an. zav. Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 5:09

Dr. Ing. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbenik in in mestni svetnik

Ljubljana, Gr. d'le št. 13.

Stavbno reditelj in teh- niška pisarna za beton- ske, železobetonske in vo- dne zgradbe, arhitekturo in vsakovrstne visoke stavbe.

Ispravit. — Projekcirona.

Pohištvo.

Spalna oprava, dobro ohranjena, se ceno proda. Ogleda se od pon- deljka naprej na Poljanskem nasipu 48, vrata št. 2. 4524

Trgovski pomočnik

popolnoma vešč manufakturne stroke, se išče za takojšnji vstop. — Franc Matheisovi nast., Brežice ob Savi. 4493

Iščem stanovanje

v Ljubljani ali okolici, tudi v novi zgrad- bi, za takoj ali pozneje. Ponudbe pro- sim pod „Obrtnik/4314 na upravo Slov. Naroda. 4514

Deklica

poštena, stara 17 let, išče mesta kot učenka v trgovini z mešanim blagom. Obiskovala je 2 meščanska razreda. Po- nudbe na Erna Baščolc, Mojstrana št. 95, Gorenjsko. 4533

Pozor, kovači!

V Zagrebu na najpomembnejši cesti se vsled starosti proda dobro vpeljana kovačija

z vsem inventarjem. — Pojasnija daje Martin Bevcar, Zagreb, Vlaška ulica št. 106. 4501

Naznanilo.

Podpisana naznanjava slavnemu ob- občinstvu, da sva

prevzela hotel „Lloyd“

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti. — Točilo se bo prvotno vino. Najboljša kuhinja itd. Cene zmerne in točna po- strežba. — Za obilen obisk se priporoča.

516 Rati in Jože Korošec.

Bicikeli

še dobro ohranjen, za 12letnega dečka, se kupi. Ponudbe pod „Bicikelj 78“ na upravo Slov. Naroda. 4539

Stanovanje

dveh sob in kuhinje v Šiški, se za- menja z enakim ali večjim v sredini mesta. — Ponudbe pod Šiška 4513 na upravo Slov. Naroda. 4513

Šivilja

z obrtno šolsko izobrazbo gre šivat na dom. Cenj. ponudbe na uprav. Sloven. Naroda pod M. H. 4511

Prodaja gozda.

Lepo 'zarasčen smrekov gozd v „Jelov- ci“ parc. št. 161 kat. obč. „Dražgoše“ obsegu 8 ha 75 a je na prodaj. Kdor misli kupiti, naj stavi ponudbo ali naj se osebno zgleda do 1. julija t. l. v notarski pisarni v Škofji Loki. 4487

Mlad sluga

se sprejme. Ogasiti se je s soričevali v pisarni Ivan Krakerja, Kolodvor- ska ulica 41. 4529

Vida Heterletova

Jože Kovačič

sta se zaročila.

Mokronog, na dan sv. Vida 1922.

Lepota

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tu- di lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ lilijno mlečno milo najboljše blago, najfinišje „milo lepote“ 4 kosi z zamotom in poštnino 120 K

„ELSA“ obrazna pomada

strani vsake ne- čistosti kože son- čne pegle, zaie- danice, nabore itd., naredi kožo mehko rožnato- belo in čisto; 2 porcelan. lončka z omotom in poštnino 80 kron.

„ELSA“ Tanochina pomada za rast las

krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomičenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost itd. 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 kron

Prodajalci

ako naročijo najmanj 12 kosov od ednega predmeta dobijo popust v naravi. Razno: Lilijno mleko 24 K; brkomaž 10 K; najfinišji Hega-puder Dr. Klugera v velikih original. škatuljah 40 K; najfinišji Hega zobni prašek v patent. ška- tuljah 40 K; puder za gospo v vrečkah 8 K; zobni prašek v škatuljah 12 K; v vrečkah 8 K; Sachet dišava za perilo 12 K; Schampoon za lase 8 K; rumenilo 12 K; 48 K; najfinišji parfem po 48 in 60 K; močna voda za lase 80 K. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebej računa.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA

donje, Elsa trg 238. Hrvško.

Klavirje

uglasile in popravile solidno in točne

ter gre tudi na deželo.

Ljubljana

Trška c. 45

Feliks Povše

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

L. Mikuš

Ljubljana, Mostni trg št. 15.

priporoča svojo zalogo

dežnikov in solčnikov

ter sprejemalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Več velikih briljantov

in 8 najfinišjih perzijskih pre-

prog, velikih in manjših, proda

prog, dr. Pečnik iz Kaira v Egiptu,

tačas St. Jurij ob juž. žel. pri Celju.

Vsak dan izven torka in petka. 4540

Koncertna violina

jako dobra, se proda. Pri koncertih

v Narodnem domu igra nanjo vsak dan

kapelnik, kjer jo vsak lahko sliši. 4540

Meblovano sobo

iščeta dva gospoda. Ponudbe pod

„Mir 4528“ na upravo Slovenskega

Naroda. 4546

Deček raznašalec

se sprejme takoj. — Stavbeno podjetje

Accento, Tabor 2. 4541

Absolventina

trgovskega tečaja, s polletno prakso

išče službo. Ponudbe pod „Polletna

praksa 4507“ na upravo Slov. Nar. 4507

Hinko Seljak

trgovca in posestnika v Ljubljani,

dne 16. t. m. po dolgi mučni bolezni izdihnil svojo blago dušo. Zemeljski ostanki predragega pokojnika se prenese v nedeljo, dne 18. t. m. ob pol 6. popoldne iz hiše žalosti, Vožarski pot št. 1, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Jakoba.

LJUBLJANA, dne 16. junija 1922.

Zaljubljen soprega Josipina Seljak in otroci.

Marija Seljak, mati. — Leopold, Karol, Rudolf, bratje. — Minka Be- nač roj. Seljak, Berta Uršič roj. Seljak, Fani, Alojzija, sestre. — Vsi ostali soročniki.

**Zahtevajte
povsod**

CHARTREUSE

tvrdke **M. Druškovič in drug**
družba z o. z.

Maribor,
Koroška ces. 39

Sprejem pomočnika

boljšo moč, v trgovino mešanega blaga.
Pavel Kunstak, Sturje pri Ajdovščini,
(Julijka Benečija). 4492

Dobro nagrado dam

kdo mi preskrbi stanovanje s 3 ali 4
sobami za takoj ali saj do jeseni v novi
zgradbi v Ljubljani. — Ponudbe pod
„Mira stranka 4364“ na upravo Slov.
Naroda, 4364

Koruzni zdrob

(šrot za keno) K 12-50, moka sveža
K 13-50, otrobi K 4-80 ima v zalogi
in dostavlja v Ljubljani na dom I. & J.
Rojc, Moste, telefon 250 4452

Mesečno sobo

za takoj oddajo zakonca brez otrok, oba
čez dan zaposlena. Nagrada 200 Din.
Ponudbe pod „Nada“, poštno ležeče,
Ljubljana, 4437

**Zdravilno kopališče Gleichenberg, Stajersko. - Postaja
FELDBACH - Sezona:**

Maj — Oktober. Zdravi katere, nahu, emphysem, bolezni
srca itd. Izborni zdravilni pomočki. Dobra prehrana.
Slovita vrelca: Konstantinov in Emin. Pojasnila in prospekte daje
Kurkommission Gleichenberg. 2981

Ustanovljeno leta 1898. Ustanovljeno leta 1898.
Mednarodni transporti

Antonio Biancheri & Comp.

Postojna
Centrala: Ponteba.
Podružnice: Postojna (Poštni predal 17), Villach (Poštni predal 51)
Agenture: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.
— Odprema vsako vrsto blaga. —
Specijalna odprema živil, žive in zaklane živine v katerikoli kraj.

Izvrševanje ksilolitnih tal in asfaltovanja

prevzema in ima vedno v zalogi: karbolinoj, katroj, leoni
cement, strojno lepenco, ruberoid (anduro), strojni lak, asfalt,
watproof, ceresit l. t. d.

Ljubljanska komercialna družba,
Ljubljana, Bleiweisova cesta šte. 18.

Stavbeni material

Ima v zalogi ter prodaja po sledečih najnižjih cenah:
strojna lepenco . . . od K 205.— do K 290. karbolinoj . . . 16.50
izolit plošče . . . 70.— drvoement . . . 15.50
watproof . . . 12.50 etc. etc.
Pri večjem naročilu popust cene. **KOSTA NOVAKOVIC in DRUG,**
veletrgovina s stavb. materialom, Ljubljana, Miklošičeva c. 13.

Naznanilo.

Plesarska in ličarska delavnica

IV. Brunčič & Fr. Robernik

se je preselila iz Koledvorske ulice 39
v **Karol Kotnikovo ulico (na Ledini)**
ter se nadalje priporoča slav. občinstvu; delo točno in solidno,
cene zmerne. 4373

Naivejši davki

katere plačate Vam nastanejo, ako ne gle-
date na to, kje nakupujete, zgubite
denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti.
Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke
H. Suttner, (imetnik **Henri Maire**), Ljubljana
št. 3. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, specialne
znamke „IKO“ iz lasne tvornice v Sviči, kakor tudi
druga dobre žepne ure, zapestnice, svetilne in stenske
ure, verižice, prstanje, zapestnice, uhane, namizno oro-
dje, krstna in birnska darila ter vso drugo zlatino in
srebrnino. Pa tudi porabne predmete kakor: škarje,
nože, britve, lasestrizilne in brivske stroje, steklorezce,
doze za tobak, svalčice in smotke, nažigalce in denar-
nice kupite dobro in ceno pri tvrdki:

H. SUTTNER, (imetnik **Henri Maire**), Ljubljana št. 3.

Prvovrstno specijalno

angleško in češko sukno, modne
in športne obleke, pelerine, po-
vršnike, raglane, dežne plašče,
perilo itd., priporoča tvrdka

Drago Schwab

(preje Schwab & Bizjak)

Ljubljana.

Pod Narodno kavarano. Dvorci trg 3.

Kopalna sezija!

Kopalne kostume, hlače, fro-
tir-plašče, čopice, plavalne
pasove l. t. d. priporoča
A. & E. Skaberné, Ljubljana
Masni trg 10

Kupim

vsako množino borovih in smrekovih
brzejavnih drogov, dolžina od
8 m naprej, posekani ali stoječi z na-
vedbo postaje. Pismene ponudbe pod
„Bor 4449“ na upravo Slov. Nar. 4449

Pletiljke

dobro izurjene, pod ugodnimi pogoji
sprejemam takoj. Stanovanje v hiši, dru-
go po dogovoru! Pletilne Gile
Vafi, Kranj. 4423

Vajenec

za mizarstvo obrt se sprejme. **Josip**
Zadnikar, Sp. Šiška, Kmetijska c. 295.

Spretni sodarji

se pod ugodnimi pogoji iščejo za ta-
kojšnji nastop v trajno delo. Pismene
ponudbe na **Anglo-Jugoslovansko**
petrolejsko d. d. Zagreb, Strossmayer-
ova ulica 6. 4460

Za daljino prodajo.

„Diana“, francosko žganje. Velika in
staina zaloga po originalnih tovarniških
cenah pri tvrdki **Frane Guida** v Ma-
riboru. 3215

Avto pnevmatika

v vseh velikostih nudi

Jugo-Avto, dr. z o. z.
Ljubljana, Poljanska c. 3.

Trstje

(Štukature za stro-
pe izdelujem z naj
modernimi stroji in-
iz najboljšega materiala ter dobavljam
v vsaki množini po najnižji ceni.

Jos. R. Puh,
Ljubljana, Gradaška ulica 23.
TELEFON ŠT. 513. 3259

Knjigovodkinja

izurjena, veča samostojne slovenske in
nemške korespondence, se sprejme.
Oferte poslati pod „St 17“ na uprav-
ništvo Slovenskega Naroda. 3507

K 1000 nagrade

kdo mi preskrbi nemebljano ali me-
bljano sobo z dvema posteljama. Po-
nudbe pod „Mira/4451“. 4451

Pečatni

2560

kolonjske vode, Bay-Rum, francosko
žganje „Eleva“ or“. Glavna zaloga: **F.**
Sibenik, Ljubljana, Gosposka ul. 16.

Ludwig Hinterschweiger & Co.

Maschinenfabrik u. Eisengieserei & m. b. H.
Lichtenegg bei Wels. O. Oestr.
Specialitate:

stroji za opekarnice
ter kompletne opreme za opekarnice
in tvornice za glinasto blago,
hamnolomne

in kompletne naprave za napravljanje
gramoza in peska,
transportne naprave:

prenosne naprave na vrvi in verige, riže
na vrvi, ranžirne naprave, krožni trans-
porterji, vireče železnice, naprave za po-
njenje kotlov s premogom, elevatorji itd.

Stroji za dviganje bremen:
škripci, navoji, graniki, dvigala, naprave
za prekladanje za kosovno in množinsko
blago, viti in stroji za izpravljanje
blaga, ranžirni navoji itd.

Oprema za steklarstvo:
oblike za prešano, plinano in strojno blago
stroji za kompletne brusilne naprave,
armature za peči in orodje za vso
steklarsko industrijo.

Vino

belo in rdeče, 18 do 27 K, pristno ali-
vevko in trojinske K 100 za takoj
prodaja **L. Kravagna**, Ptuj. 4336

Trstje za strope

izdeluje in prodaja na debelo in drobno
po najnižjih cenah. Pri večjih množinah
znaten popust. — **Anton Steiner**,
Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.

**Pozor! Tapečiranje otroških vo-
zičkov - avtomobilov**
po najnižjih dnevnih cenah. Izdelujem
tudi vsakovrstne konjske opreme.
A VINCEK, Glinca št. 90 pri
Ljubljani. 3812

**Posestvo z
vinogradi**
se prodaja na Dolenjskem. Naslov pove
uprava Slovenskega Naroda. 4476

Uradnica

išče za takoj ali s 1. julijem nemebljo-
vano sobo proti dobremu plačilu. Po-
nudbe na uprav. Slov. Naroda pod
„Soba št. 1315/4453“. 4453

Pisalni stroj

„Mercedes-2“ dobro ohranjen, se prodaja.
Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 4150

Stanovanje

v novi zgradbi 140m. Ponudbe pod
„Stanovanje F. D. 4387“ na upravo Slov.
Naroda. 4387

50 krojačic

za moško perlo se sprejme takoj. Pla-
čilo od kosa, stanovanje osigurano. Po-
nudbe na **M. Kozina**, tvornica rubila,
Karlovac. 4208

**Dober
prodajalec**

se sprejme
v veliko manufakturno trgovino. Po-
nudbe p št. predal št. 59, Ljubljana.

Najboljši škriči jugoslovanskega proizvoda

„SALONIT“

izdelan iz znanega cementa znamke SALONA od tvrdke SPLIT, dion. društvo
za cement portland. — Najboljša in najcenejša sredstvo za pokrivanje streh.
Glavna zaloga: **OBNOVA** gradbena družba z o. z.
v Ljubljani.

Laneni firnež la. holandski,

terpetinovo olje francosko in severno,
cinkovo belilo (Peterswalder Kronenzinkweiss)

Lake za vso industrijo in trgovino

nudi

Moster, tvornica laka d. d. Zagreb,

Mesnička ul. 13.

Zagrebački zbor: Industrijski paviljon 198.

Košteni

Biserni

GUMBI

Prvovrstni

Brez konkurence

Tovarna za gumbe, Slov. Bistrica

Galalit

Košteni

Biserni

GUMBI

Prvovrstni

Brez konkurence

Tovarna za gumbe, Slov. Bistrica

Naznanilo.

Ivan Ogorelec, ustanovitelj tvrdke **F. P. Vidic & Komp.** leta 1883,
naznanja, da je izstopil iz te tvrdke.
V družbi z gosp. **J. Kalmusom**, tovarna glinastih peči in štedilnikov,
bodeva vodila pod tvrdko

KALMUS & OGORELEC

trgovino s pečmi in glinastimi
izdelki.

Posebno opozarja, da bodeva imela vedno v zalogi izborne patentovane
Lutrovo peči, special. pekovske plošče, ploščice za obložitev sten itd.

Kalmus & Ogorelec.

Pisarna: Dunajska cesta št. 14.

DESTILERIJA D. D.

prva jugoslovanska tvornica
ereno za rum in likerje,
eteričnih olj in eira : : :

3867 Poštanski pretinac 143 **ZAGREB** Boškovi-
čeva ulica 7

Zastopana na „ZAGREBAČKEM ZBORU“
v Industrijski palači mesto broj 79.

**Veletrgovina
seljačke manu-
faktorne robe**

nudi razno tekstilno blago
kakor n.p. modrotisk, platna,
oksforde, kanafase, hlače, vi-
no, svilene in pavolnate pa-
volnate robce, sukanec in
vse drugo.

Vilim Pick,

ZAGREB, Duga ul. 6

v lastni hiši.

Telefon 3238.

POSILANO.)*

Afera Druškovič — Jugoslovenska Union banka.

V svojem poročilu na občnem zboru Jadranske banke od 27. maja t. l. sem rekel doslovno:

»Gospod dr. Druškovič, v službenem svojstvu inspektora Ministrstva za socialno politiko, izjavlja zastopniku tuje države in inozemske družbe, da namerava Jadranska banka, preje slovenski, toda sedaj pohrvaški zavod, prenesti svoj sedež v Zagreb; da on, inspektor dr. Druškovič kot zastopnik državne oblasti in kot intimni prijatelj g. ministra dr. Žerjave, z obzirom na naše notranje politične razmere in na obstoječi antagonizem med Beogradom in Zagrebom, ne more dovoliti, da se zastopništvo poveri hrvatskemu, zagrebškemu (sic!) zavodu, ki ne uživa naklonjenosti vlade, in da bi bilo tudi v interesu samega tuzemskega društva, ako bi ono poverilo zastopništvo in se naslonilo (sic!) na politično banko, ki ima v vladnih krogih velik vpliv, poudarjajoč pri tem čisto nacionalno pristno beograjsko Žerjavo-Praprotnikovo, včeraj Marburger-Eskompte, danes Jugoslovansko Union, jutri mogoče Agro-Merkur banko. In na tak način diskreditira klika iz dr. Žerjavovega tabora za one bore novce, ki bi jih ji neslo zastopništvo ene paroplovne družbe, celo iz službenega mesta pred tujim svetom naše narodno jedinstvo in službeno sramoti našo zemljo s tem da pretvarja državne urade v nedostojne ekspoziture osebnih in strankarskih interesov.«

Cenjeno »Jutro« je smatralo za umestno, da je po bojnem imenom »Afera Navigazione Generale Italiana« že dvakrat pisalo o tej zadevi v očitni nameri, da zavede v zmotno javno mišljenje; ker pa je tudi sam g. dr. Žerjav blagovolil objaviti nekoliko topremetnih insinuacij (vidi »Jutro« od dne 28. maja in 14. junija t. l. in »Riječ« od dne 10. junija t. l.), ki mu jih je bržkone sugeriral g. inspektor dr. Druškovič, — kdo pač more boljše obveščati pristojnega ministra, kakor inspektor Ministrstva, — naj mi bo dovoljeno, da predstavim javnosti to novo »Jutrovo« skrpucalo.

Afera je v zvezi s podelitvijo koncesije inozemski paroplovni družbi: »Navigazione Generale Italiana, Genova«.

Pristojna oblast za rešitev tega vprašanja je Ministrstvo za socialno politiko, oziroma, kakor sam trdi g. inspektor dr. Druškovič (alias Jovan Marković za denarne transakcije), oni isti dr. Druškovič, ki je bil nagnan iz »Jadranskega zbora« kot nevreden, da istemu prisostuje.

Predpostavljam, da je g. inspektor zaupna oseba gg. dr. Žerjava in dr. Kukovca, ker bi ga sicer ne držali na tem mestu v svojem Ministrstvu. Predpostavljam tudi, da je g. inspektor v dobri zvezi s svojim odsotnim pristojnim ministrom, katerega kakor se vidi, dobro informira o raznih dogodkih in to ne samo pisмено, ampak tudi ustmeno, pri čemer se ne plaši niti truda niti dolgega pota iz Beograda do Ljubljane.

Ko sem se v Italiji bavil z ureditvijo vprašanja konverzije Jadranske banke Trst, sem prišel v dotiko z Navigazione Generale Italiana (N. G. I.) in izvedel, da je družba že zaprosila v Beogradu koncesijo za prevoz izseljencev v Južno Ameriko, in pozneje, ko je to koncesijo dobila, za razširjenje te koncesije za prevoz izseljencev v Severno Ameriko, in da je za to že položila kavcijo v znesku Din 500.000.—, in sicer potem Francoske-Srbske banke.

Prošnja o podelitvi koncesije in kavcija sta se nahajale že pri pristojni oblasti v Beogradu. Vprašanje je bilo v glavnem že rešeno, še predno sem jaz, oziroma Jadranska banka, za to sploh vedel, kar naravno ne ovira organa g. dr. Žerjava, da trdi, da sem agent italijanske penetracije.

Ko sem zvedel o gornji prošnji N. G. I., sem se takoj zavzel za to, da Jadranska banka Beogradu dobi zastopništvo od N. G. I., ker sem računal, da bi se s tem mogla dobro okoristiti zlasti naša afilijacija v Severni Ameriki, — Sakser State Bank. Jaz mislim, da me Jadranska banka plača, da iščem in ustvarjam kupčije, od katerih bo banka imela koristi, ne pa, da fantaziram o duševni superiornosti g. dr. Kukovca in o velikopoteznih gospodarskih programih g. dr. Žerjava.

G. inspektor dr. Druškovič in njegovi konfidenti so kakor se vidi, bili mojih misli, kar se tiče eventualne koristi od te kupčije, toda ne kar se tiče banke, ki naj bi imela korist od te kupčije, in ... tako je prišel na svet »Jutro« prenačilenček: afera Navigazione Generale Italiana.

Ko je bilo jasno, da bo Jugoslovenska Union banka težko dobila to zastopništvo, je g. dr. Žerjav dobil sporočilo, seveda čisto slučajno, da je N. G. I. nevarna za državo; Jadranska banka antinacionalni zavod in agent tuje penetracije; jaz šifkartaš, ki preko Italije pošiljam municijo v Albanijo, od katere poginjajo naši vojaki in ... kaj še, gospoda okoli »Jutra«? Dogodil se je še en čudež: organ g. dr. Žerjava nam je objavil radostno vest skorajšnjega ustanovitvenega domače paroplovne družbe za prekomorsko plovidbo (»Jutro« od 3. t. m., št. 129). Bonne chance, bodoči admirali!

Tako lice so dali gospodje stvari, ko se je za zastopništvo zavzemala Jadranska banka. Toda ko je šlo zato, da to zastopništvo dobi notorno Žerjavo-Praprotnikovo Jugoslovanska Union banka, je g. inspektor dr. Druškovič postopal z družbo N. G. I. kot s svojo ljubljanko. Seveda, to je bilo vse le slučajno, o čemur me bo prepričalo, kakor upam, kako skorajšnje »Posilano«.

Za ilustracijo navajam nekoliko odlomkov iz pisma, ki so jih pisali v tej zadevi funkcionarji, pooblaščen, da uredi to vprašanje s patriotskim in državotvornim gospodom inspektorjem:

»Beograd, 13. aprila 1922. ... Vzlic temu, da je bilo Ministrstvo za socialno politiko zaprošeno, da pošlje vsa obvestila, ki se tičejo Navigazione Generale Italiana ali kraljevskemu poslanstvu ali Jadranski banki, zaprosil me je dr. Druškovič, ki se je sinoči vrnil, da ga danes zjutraj, okoli enajste ure pose- tim v Ministrstvu.

Odzval sem se pozivu in ob določenih urah sem potkal na vrata pisarne dr. Druškoviča, ki me je prijazno sprejel.

Oprostil se je najprej, da me je povabil v urad, potem pa mi je dejal: ... Raztegnitev koncesije na Severno Ameriko za sedaj ni mogoča. N. G. I. mora odpreti svoje agencije za prodajo listkov v Južno Ameriko. Vse druge družbe so že odprle svoje agenture, izjemo dela je N. G. I.

Dovolil sem si omeniti mu, da je N. G. I. imenovala Jadransko banko za svojega agenta, in da pričakuje še vedno

* Za ta spis uredništvo ne odgovarja.

rešitev svoje prošnje za razširjenje koncesije (na prevoz izseljencev v Severno Ameriko — op. prev.) zlasti z obzirom na to, da je njegov (v zadevi razširjenja koncesije odklonilni — op. prev.) dopis smatrati za razveljavljen vsled pripombe, ki jo je pripisal Nj. Eks. dr. Krstelj.

Na to mojo opazko je odgovoril dr. Druškovič, da je pooblaščen od ministrskega sveta, da podeljuje koncesije ... Če se njegov odgovor na prošnjo za razširjenje smatra kot razveljavljen, bo on takoj izdal novo rešitev, in sicer zopet v istem smislu in bo dal podpisati novo rešitev od ministra, ki ima biti ravno danes določen, da prevzame ad interim ministrstvo za socialno skrb in kojega ime mu za sedaj še ni znano.

Prosil sem ga, naj mi pusti nekaj časa, da morem pisati, ker je nemogoče vsako stvar brzojavnim putem dobro raztolmačiti.

Dodal sem mu, da bom takoj danes pisal in poslal pismo ekspres.

»Toda odgovor mora biti telegrafičen«, je dodal dr. Druškovič, »ker sicer bom dal koncesijo Cosulich-u«.

Takoj sem mu odvrnil, da se N. G. I. še ni odrekla koncesiji za Južno Ameriko in da je imenovala Jadransko banko za svojega »začasnega« agenta, in sem ga prosil, naj za par dni potpi.

»Vi veste«, mi je rekel, »da po zakonu družbe sicer predlagajo zastopnike, da pa je odvisno od ministrstva, če jih potrdi ali ne.«

Nisem mu hotel odgovoriti, to tem manj, ker se je v tem momentu dal prijaviti agent družbe Cunard.

»Beograd, 19. aprila 1922. ... Potem je prešel (dr. Druškovič — op. prev.) na imenovanje agenta in izrazil svoje zadovoljstvo, da je bila Jadranska banka imenovana samo »ad recipiendum«, češ da ni v interesu N. G. I., da ona imenuje Jadransko banko, — banko, ki je postala v Jugoslaviji hrvatska, v Trstu pa italijanska; da je bila dobra politična poteza gospoda ... da je o Jadranski govoril Krstlju, katerega brat je ravnatelj imenovane banke v Beogradu; da pa ni prav, če se skuša doseči potrditev (to je Jadranske banke kot agenta — op. prev.), češ da potrebuje N. G. I. vsaj v začetku realno in efektivno podporo, posebno pa v sedanjih političnih situaciji; da obžaluje, da mi več o tem ne more pripovedovati, toda ...

Storil sem vse mogoče, da ga pripravim do tega, da bi govoril; da bi mi »svetoval«, kaj da naj storim, seveda v interesu emigrantov in družbe, in sem mu zagotavljal mojo popolno diskrecijo in hvaležnost.

Tedaj mi je popolnoma zaupno rekel, da g. dr. Krstelj ni več minister za socialno politiko, ampak g. Pribičević, minister prosvete, ki je prevzel Ministrstvo začasno, ki se pa za nič ne briga, dočim on (čitaj: dr. Druškovič — op. prev.) »pomočnik ministrov« v zadnjem času neposredno dopisuje s pravim ministrom (za socialno politiko — op. prev.) dr. Žerjavom, kateremu se bolezen boljše, in ki bo skoro prevzel upravo poslov.

Da on osebno nima ničesar proti Jadranski banki, »toda prosim Vas gospod, da me ne kompromitirate ...«, ker ne bi hotel imeti nepravil, ko se trudim pomagati družbi, za katero se vi zavzemate ...

Dr. Druškovič je nadaljeval in mi pravil, da so skoro vse druge družbe imenovale kot svoje agente hrvatske banke, s katerimi so pač bile v poslovnih vezeh že nekaj let, da pa je nemogoče kaj sličnega dovoliti tudi ostalim, in sicer iz razloga notranje politike; da je z obzirom na obstoječa nesoglasja med dr. Žerjavom in Jadransko banko, v interesu N. G. I., če se ne pritrudi imenovanju agenta, ki ga je družba predlagala (namreč Jadranske banke — op. prev.), da pa bi morala N. G. I. imenovati za svojega agenta Jugoslovansko Union banko v Ljubljani, zato da si pridobi podporo resne vladne stranke, podporo, ki jo bo vedno rabila.

Zahvalil sem se mu za zaupane mi informacije in nasvete in mu obenem obetal, da Vas bom o tem obvestil s potrebno rezervo.

Opazil sem, da mu to ni prijalo, in je še celo pristavil: »Bolje bi bilo, da to ostane med nama.«

... (Dr. Druškovič — op. prev.) nasmehnil se je in mi ponovil, da je v interesu N. G. I., da pošlje koga v Druž, da ne napravi neugodnega vtisa na dalmatinske izseljence, in da se nasloni na kako strankarsko banko za to, da se ji bode v vsakem slučaju pomagalo.

Dr. Druškovič je danes zares v položaju, da lahko koristi ali ... škodi ...

»Genova, 17. maja 1922. V zvezi z Vašim zaupnim pismom od 19. aprila t. l., poslanim direktil, Vas obveščam, da je dr. Druškovič ob priliki svojega poseta v Genovi imel priliko, da ponovno govori o znani stvari.

Iz zaupnega razgovora, ki sem ga imel z dr. Druškovičem, sem mogel doznati sledeče:

1. da se Jadranska banka, ki je bila slovenska banka predno je njeno vodstvo prevzel g. Kamenarović, mora smatrati sedaj kot hrvatska banka ne samo radi tega, ker je večji del delnic prešel v roke Hrvatov, ampak tudi radi tega, ker g. Kamenarović namerava prenesti sedež centrale v Zagreb,

2. da dr. Druškovič iz razlogov oportunitet in notranje politike ni mogel dovoliti, da tudi naša agencija preide v hrvatske roke, ker so že druge družbe bile poverile svoje interese zagrebškim bankam; da pač mi nismo mogli računati z antagonizmom, ki obstoji med Zagrebom in Beogradom, ker so nam mogoče nepoznane notranje politične razmere, da bi pa, ne računaje s temi okoliščinami, mogli ogroziti uspeh našega dela,

3. da bi nasprotno bilo v interesu naše družbe, da se naslonimo na kako nehrvatsko banko s sedežem v Beogradu ali v Ljubljani, ki uživa naklonjenost vlade tako, da bi nam mogla nuditi realno podporo posebno z obzirom na potrebne korake za razširjenje koncesije,

4. da je, radi spora med dr. Žerjavom in ravnateljem Kamenarovićem povzročenega s tem, da je bil iz banke zapoden ravnatelj, intimni prijatelj dr. Žerjava (čitaj A. Praprotnik — op. prev.), in radi kampanje ravnatelja Kamenarovića vodene celo tudi po listih proti dr. Žerjavu, banka slabo zapisana v vladnih krogih, — posebno pri Ministrstvu

za socialno politiko, — in da ji je (banki — op. prev.) nemogoče, da se z uspehom zavzame za našo stvar, pri čemur je dodal, da ravnateljstvo banke (Jadranske — op. prev.) ne bo nikdar imelo dostop do ministrstva,

5. z obzirom na gorl omenjeno on (dr. Druškovič — op. prev.), kot prijatelj ministra dr. Žerjava, nikakor ne more pristati na to, da postane Jadranska banka naš agent.

Vsled teh jakih ugovorov proti banki kot našemu agentu, Vas prosim, da se informirate, ako zgoraj navedeno odgovarja resnici, zato, da se bomo mogli po tem ravnati. ...

Zahvaljujem se Vam in Vas vljudo pozdravljam ...

Menda niso gospodje slučajno predstavili Jadransko banko kot slovenski pohrvaški zavod v nameri, da izzovejo čim jačjo animoznost Italijanov proti banki in da onemogočijo čim uspešnejši mučni pogajanj, katerih rezultat je bil, da uspeh naporov ni rešil 22.600.000.—, to je okoli 350 milijonov kron (in ne kakor piše »Jutro« K 100.000.000.—) od ogroženega kapitala Jadranske banke v Trstu!

V svoji težnji, da škodijo zavodu samo zato, ker se jim je le-ta izmuznil iz rok, se gospodje niso ozirali na to, da je kapital tega zavoda naš domači kapital in da s tem zavodu škodijo in upropaščajo v prvi vrsti premoženje delničarjev, čeprav so ti delničarji v precejšnjem številu njihovi politični somišljeniki.

Mislím, da je vsak komentar odveč in da je tu edino vprašanje, ali so osebe, ki so si pisale ta pisma, verodostojne in ako so pisma avtentična ali apokrifna. Nadejam se, da bo g. inspektor sledil zgledu svojega pristojnega starešine, zavijtel § 104. s. k. z. in pripomogel, da se to vprašanje razčisti in klevetniki kaznujejo. Izjavljam, da detajle glede te afere držim na dispozicijo kompetentnim oblastem.

Dolgujem odgovor na insinucijo »Jutra« da sem italijanski agent, toda ne »Jutru«, ampak delničarjem in poslovnim prijateljem zavoda.

V preteklem letu sem z uglednim njujorškim bankirjem, Slovincem g. Sakserjem ustanovil v Newyorku banko, podjetje, v katerega je Jadranska banka — Beograd vložila nekoliko milijonov dinarjev. S seboj sem peljal v Newyork kot ravnatelja Slovenca g. Kus-a (»Jutro« trdi, da gonim Slovence in jiti držim za vrat. To je res, toda samo nekatere izmed »Jutrovih« ožilj prijateljev). Posebno sem mu priporočil, da naj z izseljenci pošteno postopa in jih dobro posluži. Meni je več ležeče na tem, da naša banka dobi čim več zdrave valute iz Amerike, kakor pa, da pri nakazilih bogve koliko zasluži.

Ker N. G. I. v Ameriki nima svoje agencije za nakazila denarja, ampak se poslužuje posredovanja bank, se razume samo ob sebi, da sem se zelo zavzemal, da dobim za banko zastopništvo, vsled katerega bi mogla tamošnja naša afilijacija uspešneje poslovati ne samo z našimi, ampak tudi z italijanskimi izseljenci. Naj delničarji presodijo, kdo bi drugega pri tem poslu bolje izkoristil, ali N. G. I. banko, ali banka N. G. I., in kje leži nacionalna opasnost?

Po mojem mišljenju je rapalska pogodba merodajna za naše odnose z Italijo. Dokler obstoji ta pogodba taka kakor je, jo bom jaz kot ravnatelj denarnega zavoda skušal izkoristiti v gospodarskem oziru kar najbolj mogoče. Da se pogodba event. suspendira ali menja, to je briga kompetentnih faktorjev, ne pa moja.

Odkrito priznam, da moj patriotizem ne gre tako daleč, da bi svetoval svojim klientom, naj plačajo n. pr. v Turški 100 za ono, kar bi mogli dobiti v Italiji za 80, ali narobe. Moja poslovna nemoralna gre tako daleč, da celo delam nasprotno, in se trudim, da ugladim svoji klienteli pot tje, kjer bo dosegla boljše pogoje, pa če bi to bila tudi Italija.

Italijanske ladje dnevno pristajajo v dalmatinskih lukah. Vlada je dala dovoljenje družbi Navigazione Generale Italiana, da pristaja v Dubrovniku za izseljence, ki potujejo v Južno Ameriko. Ne vidim, v čem leži nacionalna opasnost, če se bo na isto ladjo ukrcalo tudi nekaj izseljencev za Severno Ameriko. Nasprotno, prepričan sem, da bi nam moglo to samo koristiti, ako bi en del izseljencev, ki bi moral sicer iti preko Trsta, potoval preko Dubrovnika.

Dr. Žerjav piše, da mu o akciji »nekega inspektora Ministrstva« ni bilo ničesar znano. Dr. Žerjav se brani pred imaginarnim napadom: konstatiram, da sem intrigo radi N. G. I. zapisal na račun kliki iz dr. Žerjavovega tabora in vsakomur je poznano, da je dr. Druškovič satelit dr. Žerjava, še izza časa, ko je dr. Žerjav, kakor sam trdi, rodil svojega sina: »Propagandni fond za Koroško«.

G. dr. Žerjav kot duhovit človek v svojem uvodniku, obelodanjenem v blinkošni številki »Jutra« od 3. t. m., kliče sv. Duha v obliki »gorečih jezikov«, katerim nalaga dolžnost, da pridejo nad nje, to je nad njegovo kliko. Verjetno je, da se je dobrodušni sv. Duh odzval pozivu g. ministra, šel v Ministrstvo za socialno politiko, konferiral z inspektorjem g. dr. Druškovičem in mu dal instrukcije glede podelitve koncesije družbi Navigazione Generale Italiana. Ker smrtniki ne smejo biti poučeni o nebeških tajnostih, se samo po sebi razume, da g. dr. Žerjav & Co. niso ničesar vedeli za akcijo g. inspektora dr. Druškoviča, ki je delal seveda po instrukcijah sv. Duha.

»Jutro« štev. 129 od 3. t. m. posebno naglašja sledeče: »Afera Navig. Gener. Italiana je načelne važnosti in bi bilo prav koristno, da bi se zanjo zanimal tudi parlament.«

Nisem parlamentarec in seveda nimam takih vezi z narodno skupščino v Beogradu, kakor jih imajo aktivni in bivši ministri iz klike »mladinov«. Radi tega si dovoljujem prositi to gospodo, naj ona sama iznese pred parlament afero Navigazione Generale Italiana recte afero dr. Druškovič — Jugoslovanska Union banka, da se bo pred tem forumom moglo podrobno razpravljati o delu državotvornih »borcev za napredek«.

Ljubljana, 17. junija 1922.

Čiro Kamenarović,
ravnatelj Jadranske banke.

OGLAS.

Interesenti se obveščajo, da bodo dne 27. junija 1922 (celi dan) intendantura Dravske divizijske oblasti v Ljubljani (vojašnica vojvode Mišića — preje Belgijska vojašnica — objekt XIV) komandanta Vojnog okruha v Mariboru in Celju in komandant mesta v Ptuj sprejemali ustmene in pismene ponudbe, za dobavo trdih gorivnih drv za vojaštvo.

Ponudbe se prevzemajo za vsako količino drv.

Komanda Dravske divizijske oblasti E. Br. 9123 od 16. junija 1922.

DIONICKO DRUŠTVO

ŠKODINI ZAVODI U PLZNJU

(spojeni sa „Sjedinjenjem tvornicama strojeva d. d. prije Škoda, Ruston, Bromovsky i Ringhoffer“)

Centrala: PRAG — SMÍCHOV

Tvornice: PLZENJ, DOUDLEVE, NYRANY, KRALJ. GRADAC, SMÍCHOV.

Grubi, napola obrađeni i potpuno obrađeni predmeti iz ljevanog željeza i ljevanog čelika, kovani dijelovi sve do najvećih dimenzija i težina za svu industriju, željeznice, rudnike, parobrodarstvo i t. d.

Odjevci iz svih kovina i iz elektročelika. Zubati kotači („Citroen“, „Maag“ i t. d.), pera svih oblika i vrsti, navojnici, procjepi (Schraubstöcke), vijčani klučevi i t. d.

Željezne konstrukcije i dizala.

Parni kotlovi svih vrsta.

Lokomotive i tenderi za normalni kolosjek.

Parni strojevi, strojevi na plin i naftu, strojevi za hlađenje i proizvodnju leda.

Alatni strojevi, hidraulička tiskala, parna kladiva, lomila, kompresori, traktori, vozive automilske radionice, motorni in parni plugovi, lokomobili na bencin i valjci za valjanje cesta.

Separatori za mlijeko.

Tiskarski strojevi i t. d. i t. d.

POTPUNI STROJARSKI UREDAJI: šećerana, rafinerija, tvornica žeste, tvornica sapuna, sušionara, pivovara, tvornica slada, hladionara, tvornica leda, kladionara, rudnika, majdana i valjaonica, brodogradilišta, pomorskih i riječnih parobroda, električnih centrala.

Prospekti i proračuni na zahtjev.

ZASTUPSTVA:

Sajmište br. 60 ZAGREB Telefon br. 14 — 97

Zorina ulica 62 BEOGRAD Telefon br. 5 — 78.

Iščem službo 4412 notarskega kandidata.

Ponudbe na „M. N. e. univerza, Ljubljana

Raznovratne 4522

dragocenosti

na prodaj. Več se izve pri g. Val nti, Aleksandrova cesta 5, I nadst. levo.

Službo sluge

raznašalca ali kaj sličnega iščem. Nastop po dogovoru. Naslov: pove uprava Slov. Naroda. 4321

Kolesarji in cenj. dame!

Prepričajte se v lastno korist in ogledite si veliko zalogo dvokoles in otroških vozičkov novih modelov.

„TRIBUNA“ tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. Trgovina Stari trg št. 28.

Otroški vozički, dvokolesa, šivalni stroji, pneumatika za dvokolesa, motorje in otroške vozičke ter vsakovrstni deli, najceneje v veliki izbiri. Cene na zahtevo.

Tovarna „TRIBUNA“ Ljubljana Karlovska cesta 4. Zvonarska ulica 1

Došla

večja množina plaščev in zračnic za dvokolesa, guma za otroške vozičke in nova dvokolesa. Velika zaloga otroških vozičkov raznih modelov in šivalnih strojev. Cene na zahtevo. Pri Batjelu, Ljubljana, Karlovska cesta 4. Stari trg 28. 3261

Prva jugoslov. barvarija, krznarstvo in strotnica P. Semko, Ljubljana, Glince 230.

Sprejema kuje kože v barvo kakor vsa v to stroko spadajoča dela. Delo prevzemam v trgovini čevljev Gradišče št. 10. Kupujem kože divjačine.

Perfekten korespondent

z večletno prakso, vešč slovenskega in nemškega jezika ter strojopisja, se pod zelo ugodnimi pogoji sprejme. Starost nad 27 let. Vstop čimprej ali najkasneje 1. avgusta. Reflektirajte se samo na prvo pošto. Ponudbe: Maribor, poštini predal 34. 4455

Dva masufaktarista

dobra prodajalca, zmožna slovenskega in nemškega jezika ter aranžiranja izložb, se pod zelo ugodnimi pogoji sprejme. Reflektirajte se samo na prvo pošto. Ponudbe: Maribor, poštini predal 34. 4455

G. F. Juršek
uglaševalec glasovirjev
v Ljubljani
Wolfova 12.

zvršujem uglaševanja ter popravila glasovirjev in harmonijev specielno strokovno, točno in ceno

Proda se:

pet vagonov lepega, sladkega rdečega brina, pol vagona natlana surovega in 50 hl močan viski sod. Naslov pove F. Cvek, Kamnik. 4430

Absolvent državne trgovske šole

v Ljubljani, kateri prevzame pozneje doma gospodarstvo, želi vstopiti v prakso v kako tovarno, v engros in detail trgovino ali na večje posestvo, v mestu ali na deželi, da se pridruži gospodarstvu. Ponudbe z navedbo pogojev pod „Gospodarstvo 4395“ na upravo Slovensk. Naroda. 4395

Prava turška električno pražena in mleta

kava

zajamčeno popolnoma čista in odlikovana z zlato kolajno, se dobi vsak dan sveža najceneje samo pri tvrdki Jovo R. Jovanović, Tuzla (Bosna). Razpošljamo v poštnih zavetkih od 5 kg naprej po povzetju. 3043

Velika zaloga klobukov in slamenikov se dobi pri

Franc Cerar

lovkar v Stobu pošta Domžale
Prevzemajo se tudi stari klobuki in slameniki v popravilo pri Kovačevič i Tršan v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju Gosposka ul. 4

Jetika!

Dr. Pečnik „Jetika“ in Dr. Pečnik „Die Lungentuberkulose“. Nemška izdaja je velezanimiva in se prodaja v Nemčiji in v Švici. Kupite obe knjigi.

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 8.

Krovci, stavbni, gipsarstviški in okrasni klesarji
Instalacija vodocevov.

Naprava strobovcev. Napajalke in klesalne naprave.

Izdelovanje posod iz pločevine za firne-2, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica

IVAN BRICELJ, Dunajska c. 19,

se priporoča. Izvišitev točna, cene zmerno. 1001

Trgovina z železnino

„pri Zlati lopati“

Eriavec & Turk

(prej Hammerschmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg 7
nasproti križevniški cerkve.

Zaloga cementa in karbida.

TRANSJUGO D. D.

Telefon br. 27-60 ZAGREB, Mažurančev trg 3. Telefon br. 27-60

Pilijala: Beograd, Reljina ul. 2. — Izpostava: Osijek, Široka ul. 8. Subotica, kod Pivkovića i drug i Skopje.

Stalno sortirano skladište; traverze, cement, eksere (čavli), vapno, željezo, gips, trstika, drot, daske i sav gradjevni materijal. 4520

„FIAT“ automobili

Fiat Torino — Austro Fiat

Glavno zastopstvo

Tel. int. 461. O. ŽUŽEK, LJUBLJANA, Sodna 11. Tel. int. 461.

Fiat Torino:

4 cilindrski 6/15 HP 9/20 HP
6 cilindrski 14/30 HP
12 cilindrski 50—60 HP Superfiat

Austro Fiat:

4 cilindrski 9/24 HP

Tovorni avtomobili istih znamk od 1—5 ton.

Najcenejši vozovi v nakupu in obratu.

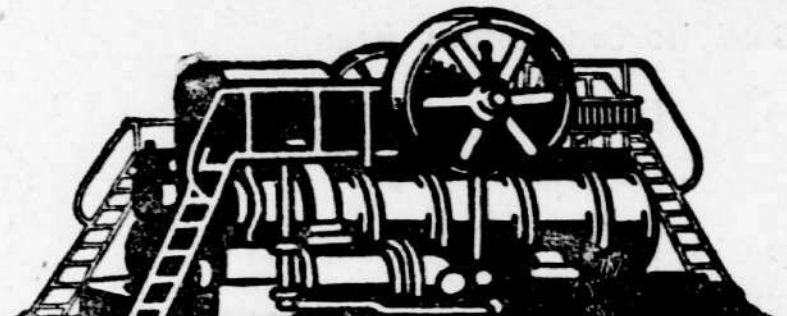
Združene papirnice

Vevče, Goričane in Medvode d.d.

v Ljubljani

izdelujejo mesečno
100 vagonov
VSAKOVRSNEGA PAPIRJA

Začasna centrala: Papirnica Vevče, p. D. M. v Polju

GARANTIRANO REPARIRANI
Lokomobili

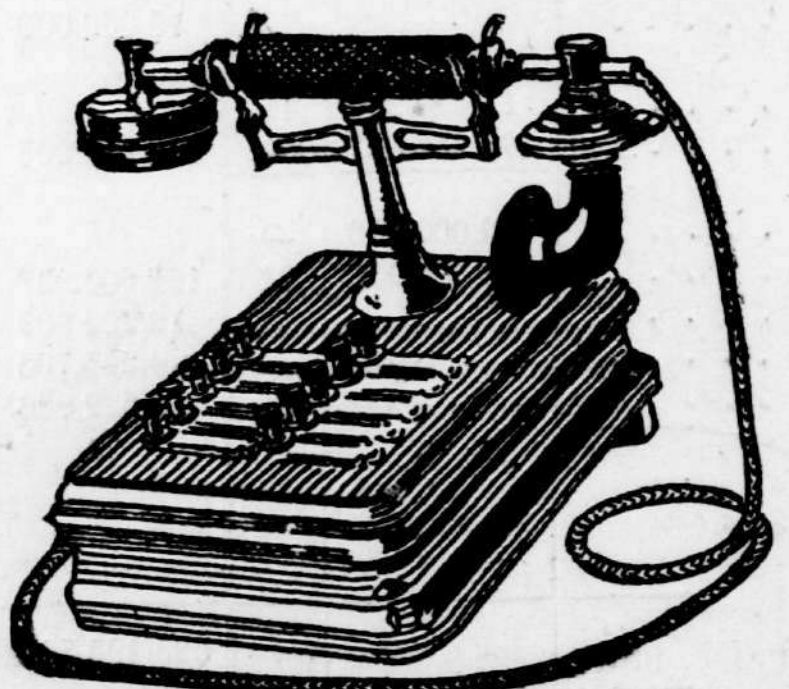
VRUČA PARA / HEISSDAMPF /
ZASIČENA PARA / SATTDAMPF /
ZA SVAKI EFEKAT /
ZA SVAKO GORILO //

**BRÜDER
FISCHER**

TVORNIČA STROJEVA
WIEN, III. EASANG. 38.
BRZOLJAVI: LOKOMOBILI, FISCHER

WOLF-LANZ-HOFHERR
PROMPINA ODPREMA

Zastopnik je tvrdki: Stebl in Tuč, Ljubljana, Realjeva cesta 4.

Vse vrste telefonskih aparatov
brzojavnih

in potrebčin za hišo in javno uporabo, kompletne telefonske centrale

„Tungsram“, Telefon št. 14-65.

Stanovanje se zamenja

Soba, kuhinja s pritliklami. Planinska cesta 207 (Sp. Šiška.) Poizve se pri Jožef Pavlin. 4473

Prodajalec

boljša moč (modne in galanterijske stroke ima prednost) se takoj sprejme na vodilno mesto v večji manufakturno in modno trgovino v mestu na Štajerskem. Ponudbe pod „Prihodnost/4410“ na uprav. Slov. Naroda. 4410

Dva stavbena pisarja

zmožna slovenščine in nemščine, sprejme takoj „Obnova“, gradbena dr. z o. Ljubljana. 4525

Jugoslovanska banka d. d.

Deln. glavn. K 200.000.000—

Centrala v Osijeku.

Rezerve K 50.000.000

Menjalnica v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.

Rupuje in prodaja devize in valute najhulantnejše. Obrestnje vloge na hranilno knjižico in na tekoči račun po najvišji obrestni meri.

KOLESA

avtomobili, deli in oprema, pnevmatika

načeneje na drobno na debelo

J. GOREC

Ljubljana, Gosposvetska o. 14.

Garaza. Dolavnica.

Ženitna ponudba!

Posestnik v mestu, 47 let star, 1924 izučeno šiviljo, katere ima veselje do trgovine, in ki ima majhen kapital, za življensko družico. Ponudba pod „Srečni zakon 4536“ na upravo Sl. Nar. 4536

Obvestilo.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu, da je lastnik blaga na stojnici g. Anton Skrajnarja podnajemnik

Fran Janežič, Ljubljana.

Rudniški paznik

energičen, zanesljiv, kateri je dovršil rudarsko šolo z boljšim uspehom, se sprejme na trajno mesto. Ponudbe pod „Rudniški paznik 4475“ na upravo Sl. Naroda. 4475

Prodajalka

zrujena v železnici in galanteriji, z daljšo prakso, tudi z deteli, se sprejme. Ponudbe pod „Prodajalka“ na An. zav. Drago Beseljak, Ljubljana, odna ul. 5. 20 v

Ne mečite proč reznic (britvic)

raznih sistemov (Gillette, Merit, itd.) za britje, ker se lahko nabrusijo električnim potom v drogeriji Adria, Selenburgova ulica št. 5, komad po 20 v

III. emisija Jadranske banke d. d. v Beogradu.

Izvršujoč sklep rednega občnega zbora delničarjev od dne 27. maja 1922, objavlja podpisani upravni svet

povišanje delniške glavnice od Din 30.000.000—

na Din 60.000.000—

z izdajo novih

nom. Din. 30.000.000— t. j. 300.000 kosov delnic po nom. Din 100—

s pravico na dividendo za leto 1922.

Emisija novih delnic se bo provedla pod sledečimi pogoji:

1. Delničarji imajo pravico, da na vsako staro delnico optirajo po eno delnico III. emisije po tečaju Din. 160— plus 5%, obresti od 1. januarja do 30. junija 1922. (Din. 4—) od kosa, plačljivo pri podpisu.
2. Z delnicami, ki jih stari delničarji ne bodo optirali, razpolaga upravni svet na ta način, da jih odstopi v prvi vrsti delničarjem, ki žele nadaljnjih delnic preko prvenstvene pravice, a potem tudi nedelnčarjem.

Cena neoptiranih delnic je določena na Din. 190— plus 5%, obresti od 1. januarja do 30. junija 1922. (Din. 4.75) za kos in se mora plačati ob priliki priglasa.

Kar bode podpisano in vplačano preko števila neoptiranih delnic, se bode repartiralo, a preostala položena vplačila se bodo vrnila.

3. Delničarji, ki hočejo izvršiti svojo pravico opcije, morajo predložiti svoje stare delnice v svrhu prežigosanja v času od 15. do 30. junija 1922 pri blagajnah:

- a) Jadranske banke d. d. v Beogradu ali pri njenih podružnicah v Cavtatu, Celju, Dubrovniku, Ercegnovem, Jelst, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Šibeniku in Zagrebu;
- b) Jadranske banke d. d. v Trstu ali pri njenih podružnicah na Dunaju, v Opatiji in Zadru;
- c) Banke in štedionice za Primorje d. d. na Sušaku ali pri njenih podružnicah na Rijeki in v Bakru;
- d) Frank Sakser State Bank, New-York;
- e) Banko Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofagasta, Punta-Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Leti zavodi sprejemajo tudi priglasa izven opcije.

4. Razlika med nominalno vrednostjo in emisijskim tečajem novih delnic pripade po odbitku stroškov emisije rednemu rezervnemu fondu banke.

5. Delničar, ki ne bo v predpisanem roku priglasil prava opcije in izvršil vplačila, izgubi opcijsko pravico.

6. V svrhu zavarovanja III. emisije je osnovan poseben sindikat.

Član sindikata more postati po določenih pogojih vsak delničar, ki ima ali zastopa najmanj 1000 delnic.

Kdor želi pristopiti sindikatu, naj se obrne na Upravo sindikata pri Centralnem uradu Jadranske banke v Ljubljani, kjer se lahko poda o podrobnih pogojih za pristop.

V Beogradu, dne 14. junija 1922.

Upravni svet Jadranske banke d. d. v Beogradu.

Jadranska banka d. d. v Beogradu.

ČISTA BILANCA

Aktiva

dne 31. decembra 1921.

Pasiva

Aktiva				Pasiva			
		Dinarji				Dinarji	
Blagajna:				Delniška glavnica			
a) gotovina	22.792.073	62		Redni rezervni fond		30.000.000	—
b) žiro račun pri Narodni banki	6.100.695	58				15.000.000	—
c) kuponi	9.133	77		Vloge:			
Valute			28.901.903	a) na knjižice	63.430.998	41	
Menice			1.838.478	b) na tekočih računih	192.286.007	60	255.717.006
Devize			85.401.267				
Lastni vrednostni papirji			1.201.912	Upniki:			
Konzorcijski posli			61.243.790	a) reeskompi pri Narodni banki	2.000.000	—	
Dolžniki:			1.591.939	b) ostali upniki	194.805.937	01	196.805.937
a) denarni zavodi	74.304.156	03		Garancije			19.203.889
b) ostali dolžniki	245.649.896	71	319.954.052	Prehodne postavke			4.245.705
Dolžniki za garancije			19.203.889	Čisti dobiček leta 1921			4.522.986
Nepremičnine			6.158.290				
Inventar			1				
			525.495.524				525.495.524
							35

Predsednik upravnega sveta:
Franjo Duboković l. r.Ravnatelj:
Č. Kamenarović l. r.
Član upravnega sveta.

V BEOGRADU, dne 31. decembra 1921.

Primerjali s knjigami ter našli v redu:

NADZORSTVENI SVET:

Janko Jovan l. r.

Gustav Pirc l. r.

Dr. Otókar Rybář l. r.

Za knjigovodstvo:
Prokurist J. Skojić l. r.
Pooblaščenec A. Pečar l. r.